

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 47.

Plymouth, Pa., d. 20 Lapkričio (November) 1901 m.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainą adresą
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą.
Dėl norincijų pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvnikų“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztyt & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybė
Lietuvnikų“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybė Lietuvnikų“

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĖ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį 50c
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitaip nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
ant szito antraszo:

J. J. Panksztyt & CO.

224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Didžiaina ir geriausia avalines, kurpių ir batų
krautuė visam mieste.

Zemiausios prekės!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą
muilą, šepetčius, šukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdama LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIŲ į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesizimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siunčiam pinigų greitai ir pigai.

Susisznkam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszka rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

Didelė krautuė

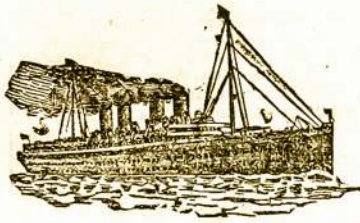
IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir ska-
aus gėrymo ragaut', tegul atsilanko
pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

Telephonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S.S. PITTSBURG, PA.

Parduoda Latvakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigų į visas dalis svieto Doviernastie
(pavedimus resztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmaįnau visokius pinigų ont
amerikoniezkių ir t. t. Darau apsergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalkių. Jeigu
kurį atkeliauvą užlaikytą kaatlegarnėje, tegul
szauklasi prie mane, o aš jį iszliuosuosiu.
Lietuviai krepkitės pas savo tautietį, o burtie
uzganėdinti.

Nepajudinamas

turtas ant pardavimo.

Farma 400 acru ant pardavimo. —
100 acrų labai gero lauko, 300 mar-
grų su giraitė kurie tinka dėl rams-
czų in mainas. Parduodame už
\$5500.00. Netoli nuo West Nan-
ticoke, tikėtai už 5 mylių. Priezastis
pigumo, yra atimta už skolą ir da-
bartinis savinykas neinstenge ap-
dirbti. Vieta dėl 3 ar 4 kurie galė-
tų gerai gyventi. Dalį mokėti o li-
kusius ant pirmo morgage, teipgi
turime daugiau farmų ir namų ant
pardaaimo.

Lotų Wilkes Barre ir apielinkė
turi ant pardavimo.

Pinigų skoliname ant 1 morgage.
Jei turi pinigų paskolit mes pri-
imam gera paranka.

Wm. G. ORR & Co.
Wells Building 38 room
Wilkes Barre, Pa.

Daugiau kaip
30 metus iszmgintast
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatizsku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia

Adomo Adžgaucko,

Sviežios Mėsos

Užlaiko kasdien szviežią mėsa, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliu pasirinkime.

teposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas **Ad. Adžgaucka**

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

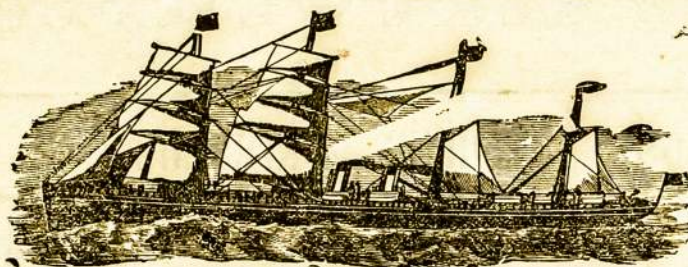
Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka.

Johanna Želviene.
Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church uleczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.
Priima į savo namus ant tantikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

I rieteliai! dudu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausių prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunčiame pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susisznėkėti lietuvizškai ir lenkiskškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdam tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir viszaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkiskzas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiuocnia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Griacziausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
 Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
 Scranton, Pa.

ADRESAI
 CENTRALISZKŲ VIRSZINIŲ „TEVYNĖS
 MYLĖTOJŲ“ DEAGYSTĖS.
 Prezidentas — V. Daukszys
 332 Catharine st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 449, 3-rd. Ave. — Homestead, Pa.
 Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knycius — N. Olszinskas
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Raczius.
 Jonas Derius nupirko vežimų darymo szapą ir dirba visokius vežimus, kereczius ir boges, ir taiso. Teipgi ir maliavoja kuogeriausiai. Tautieciai norėdami naujo kokio vežimo arba norinti pataisyti sugedusį, kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti ir atsakanti darbą turėsite, negu pas svetimtauti.
J. Derius
 178 E. Main st. Plymouth, Pa.

„LIETUVA“
 Nedelinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyczia Chicagoje ir paduoda žmoniems svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpattytėse, apie jų darbus, uždarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuva“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir iszmoks žmoniszškai pasielgti.
 „Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$1,00. Pinigai turbut užmokėti isz virszaus.
 Užsiraszydami ir pinigus siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS
 assekuravojtimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nūgnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
 Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVCEAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziamnijkai) visados reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra ir geausis o alus, antra teip darydami suszeipsite aavo Vientauczius lietuvius.

**POLISH---LITHUANIAN
 BREWING CO.**
 DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirks daugiaus mėsos mus krautuvejė, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodel? Mes perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, už tai niekur neprakiszame. Nepraszykite pas mus bargoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSAUTUVE.
 6 W. Main st. Plymouth. Pa.

**Apszvieta ir Mokslas
 už pigiause preke.**

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuvizskas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, visas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabatės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito svraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybe Lietuvntkų, 2 Lietuva 3 Lietuvis Kožnas pirkėjas szios mano oferta, turi tesą pasiskirti sau vieną isz augszcziaus minėtu laikraszczių ir sykiu su stoliunku tur danezt man laikraszczio svrdą.

Kas nenori arba negali atsineiti pilnos sumos pinigų y. \$5 00 sykiu su stoliunku, tas tegul siunčia \$1 00, bet nemažiaus, o kitus \$4 00 damokė ant expreso priimdamas pirkti. O jeigu kas ne iszeltenska iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul siunčia su draugu per pusę, o abudu džiaugis pasinaudoje isz szite mato oferta.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dēlet jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotai gromatol. Adrsuokite szitelp: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

CHICAGO
 ST. LOUIS
 BUFFALO
 PITTSBURGH
 PHILADELPHIA
 BALTIMORE
 WASHINGTON
 NEW YORK
 BOSTON
 CINCINNATI
 CLEVELAND
 DETROIT
 INDIANAPOLIS
 KANSAS CITY
 MEMPHIS
 MILWAUKEE
 MINNEAPOLIS
 OMAHA
 PORTLAND
 RICHMOND
 ST. PAUL
 TAMPA
 WASHINGTON
 WICHITA

The Handiest and Best Way to Handle a Pan is by the Handle.
 The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the

For Information, Rates, etc., address
 428 BROADWAY, N. Y. 288 MAIN ST., BUFFALO. 103 ADAMS ST., CHICAGO. EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS. 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.
T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEE, Gen'l Passenger Agent.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI
Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.
 Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.
 Sekretorius — T. Astramskas,
 112 Monroe str. Philadelphia, Pa.
 Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.
 J. Kazakeviczia,
 1150 Wyoming Ave.
 Pittston, Pa.
 K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno — V. Daukszys,
 766 S. 2nd str. — Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Lietuviszkoji Social-Demokratija davė žinią centralizkam darbininkiskam komitetui Lenkiszkos Socijalistų Partijos, jog ji įsteigė savo organizacijoje naują „lenkiszką“ šzaką, kuri varys agitacijos darbą viduj lenkiszkai kalbančių Lietuvoje darbininkų; toji šzaka podraug suvienyta su Lenkiszkų Socijalistų partija. Tokiu budu, lietuviszki social-demokratai dirbs savo darbą vien viduj lietuvių; teip seniai turėjo buti.

— Žydai turi Lietuvoje social-demokratiszką organizaciją po vardu „Bund“; taciaus isz jos daugumas neužganėdinti ir turbūt dėlto susitvėrė neseniai nauja organizacija po vardu „Žydizskos nepriegulmės darbininkų partijos“. Naujoji organizacija turi gana siaurus užduotis, bet ji, be abejonės, pagamys dirvą platesniems užmacziams.

— Rusijos valdžia turi užmanymą iszkasti kanalą, kurs sujungtų Baltijos mares su Juodomsios jūremis; butų suvienyti punktai: Chersonius ir Ryga. Per kokias vietas eis kanalas — nežinia, bet ar szejp, ar teip jis turės užgriebti Lietuvą. Kanalas busias toks platus ir gilus, jog galėsią plaukioti po jį didelieje marių laivai.

— Naujas geležinkelis, kurį Rusijos valdžia ketina nutiesti nuo Bolohoje iki Siedleui, pereis per rytinę Lietuvos dalį tokiu budu: Disna, Vileika (czia bus didžiausia stacija), Lyda, Vilkaviszkis (Gardino gub.), Bielskas. Tose vietose žemė nederlinga, tad rasi kokia pramonė galės paplysti, atsiradus geležinkeliui. Tiesimas prasiėsiąs ateinančių metų rudenyje.

— Rinkimai kandidatų į karalystės seimo pasiuntinius nuo Tilžės ir Pakalnės pavietų Prusuos paskirti ant 14 lapkri-

ezio; tą dieną žmonės skirs tik rinkėjus, o paskui jau, 21 lapkričio, tie rinkėjai skirs deputatą. Prižiurėjimas rinkimų pavestas Tilžės landrotui.

— Mėnesinis laikraštis New York'e „The Current Literature“ paduoda suglaudime Ad. Bełcikowski'o rasztą apie lietuvių judėjimą, kurs rasztas pernai buvo patilpęs Londono metrasztj „Athenaeum“.

— „Živaja Starina“, metrasztis, iszleidžiamas Petropiliszkės Geografiszkos Draugystės, patalpino II szių metų laidoje ponios M. N. Kosicz rasztą apie „litvinus — baltagudžius Czernygavo gub., jų budą ir dainas“ (221–260 pag.). Pasirodo, kad sziaurinius Czernygavo gub. pavietus: Suraziaus, Mglino, Starodubo, Novozybkovo ir dalį Horodniaus, apgyvena maiszyta baltagudžių ir lietuvių gentė, kuri vadina si „litvinais“ ir turi ypatingą savo tarmę, kuri yvairuoja nuo baltgudiszkos. Kad kokisai žinovas sulygintų tų žmonių budą ir dainas su lietuviskais, tai, be abejonės, susektų daug tarp jų bendraus. Viena svodbinė tų litvinų daina prasideda sziteip: „Atvažiavo Lietuva, bus pas mus kova; mes į kovą stosis, nuotakos neduosim“.

Nuo Redakcijos.

Jei kokios draugystės arba ypatos, turėdamos greitą reikalą, meilytų patalpinti savo rasztą arba vieszą pagarsinimą artymiausiam „Vienybės“ numeryje, tai jos teiksis teip taisyti, idant jų siuntiniai pasiektų Redakciją ne vėliaus, kaip pirmineancios savaitės pėnyčioje, o vėliausiai subatoje. Kiteip mes negalime isztaisyti jiems laikrasztjje vietą, kuri į tą laiką jau isz virszaus paskirstyta. Meldžiame meilingus skaitytojus nugežti ant to savo atydą.

Isz kitos pusės, mes gauna-

me nemažai korespondencijų isz yvairių vietų. Daugumas korespondentų geidžia, kad jų rasztai rastų vietą ant tų pėdų. Tas dalykas reikalauja paaiskinimo. Viskam turi buti savo laikas ir vieta. Esti reikalai, kurie apeina tik vieną kokią vietą arba tankiai tik pavienę ypatą, o esti reikalai, kurie palyti visuomenę. Paskutinius mes statome pirmiaus visų kitų, — ką turėtų daryti kiekvienas, budams mūsų vietoje. Laikrasztis turi turėti platesnę užduotį, negu garsinti pavienių ypatų nuomones ar pranesimus. Kitos redakcijos (svetimų laikraszczių) laiko rasztus, nespauddindamos, isztisus mėnesius, bet skundo isz niekur neisgirsta.

Atlikęs butų darbas, jei Redakcija szejp ar teip iszszadėtu savo tiesų ir darytų tai, kas patinka nuoszalėms ypatoms. Ant galo, laikrasztis turi daug kitokių skilezių, kurių nėjokiu budu negali apleisti, o kurioms teipgi nisztenka vietos.

Teiksis, todėl, malonus mūsų korespondentai pavesti Redakcijai tai, kas yra jos prideryste.

Kiekvieną rasztą apie tautiszkus ir visuomenės reikalus mes mielai priimsime ir sunaudosime tamtikru budu ir savo laiku.

Isz Lietuvos.

Senapilė. Jau žmonės pas mus truputį pradeda busti. Ukininkai pradeda smarkiaus leisti savo vaikus į mokslą, nežiurint ant to, kad gimnazijos valdžia pakelė didesnę mokestį už mokslą ir pastatė mokintiniams internatą, kuris nė tėvams, nė vaikams nepatinka. Atsiradus merginų progimnazijai, ukininkai ir czia nežiopso: leidžia savo dukteris į mokslą, teip kad lietuvaiczų, einanczių į progimnaziją, buvo apie penkios ir metai į metus

skaitlius jų didinas.

Norėdami pagerinti savo ukę, skaito tam tikras knygetes, parsisiunczia isz užrubežio visokias maszinas, kaip antai: kuliamasias, akseliui piauti, grėblius, maszinas rugiams kiršt, žolei piaut ir tt. Dabar nėra tokio ukininko, kuris neturėtų kuliamos maszinos.

Senapilėj yra penkios krautuvės lietuvių: Lazdaucko, Juosiuko, Akelio, Penczilos ir Ruszkio ir dvi karcziamos.

Tik bėda, kad pas mūsų prekėjus nėra sutikimo ir vienybės. Vietoj to, kad susidėjus kartu iszsiraszyti visokius tavorus stacziai isz dirbtuvės, jie ima nuo žydų, isz jų vietinių krautuvių ir tokiu budu padeda žydams prekiauti. Antra bloga pusė pas juos, kad jie nemoka apsieiti su savo krautuvėmis, teip padėkim pas p. Juosiuką didelė netvarka: tavorai po aslą iszmėtyti, mindžiojasi, patys pirkikai jam daug ir pavagia; p. Akelis laiko pas savę už pagelbininką tulą Peikertą, žinomą isztvirkėlį, teip kad žmonės bijosi pas jį užeit, o per tai ir nesiseka prekystė. —

A. Griezė.

Gižai. Į vietą mirusio klebono Buczinaucko į Gižus tapo atkeltas klėbonas isz Daukszių Vosylius (poniszkai Vasiliauckas).

Žmonės minėto klėbono nenorėjo; net raszė praszymą į vyskupą, kad jiems duotų kn. Maciukevyczių, kuris pirmiaus buvo vyskupo paskirtas į Gižus. Bet Vosylius praszė Maciukevycziaus mainytis vietoms ir tas apsiėmė ir dėlto persikėlė isz Prienų į Daukszius į vietą Vosyliaus.

Dabar Vosylius pyksta ant parapijonų ir baugina juos, kad neprieisią jie spaviednės už tai, jog raszė, kad nenori kunigo. — „Adynoj smerties, sako, nesulauksit kunigo“. Net iszsikaulijo nuo Maciuke-

vyciaus tą prasymą ir suzi-
nojo pravarde pasiraszusiųjų.
Nežinia, kaip toliaus iszeis,
bet dar žmonės kreivom akim
ziuri ant klebono ir ant jo
„gaspadinės“, apie kurią daug
visokių negerų kalbų girdejo.

J. Sirata.

(Isz „Naujienos“)

Steigviliai (Panevėžio pav.)

Pirmiaus buvo praneszta apie
kratą, buvusią pas Steigvilių
maluninką Beinoravyczią. Ra-
sta keli vaikucziai isz sodžiaus,
mokinami ant elementorių
skaityt ir poterių.

Priesz patį szv. Joną atėjo
Beinoravycziai ir bausmė. Už
tai, ką jis leido savo sunui 13
metų ir dukteriai 16 m. mokinti
vaikuczius — reikia už-
mokėti bausmės 30 rub., o vai-
kuczių tėvams — po 5 rublius.
Vaikuczių tėvai yra szie: Ker-
szauskis, Požela, Monkunas,
Visockis ir Stramiela.

Buvo norėję nemokėti pini-
gų ir jieszkoti teisybės. To-
dėl keli nuvaziavo pas Žėimio
rasztininką rodos paklausti.
Sztas pasakė jiems, kad ne-
verta esą jieszkoti teisybės,
nes ką nusudyjo toks sudas,
koks juos sudyjo, tą ir reikia,
girdi, užmokėti, o pasiskusti
ant jo niekur nebegalėsią.

Žmonės paklausė rasztinini-
ko, ir pakasę galvas, užmokė-
jo pinigų, nes buvo tai t. v.
administratyviszkas sudas, t. y.
sudas savvalės. —a.

(Isz „Ukininko“)

Kratos ir aresztai Lietuvoje.

Gudai, o ypatingai žandarai
ir žemsargiai, laksto po Lietu-
vą, kaip pasiūtą. Ko jie teip
bėgioja? gal klaus tulas lietu-
vis, Amerikoj gyvendamas.
Bepigu tav, brolyti, tu sziađien
sav laisvas, gali skaityti laik-
rasztį, turėti knygų pilną
grinczią. Nieks neateis nuo
tavęs atimti, nieko už tai tavęs
į belangę (kalėjimą) neįkisz,
nieks į Sibyrį neiszvayrys; zo-
džiu sakant, nieks ant tavęs

jokios valios neturi: gali skai-
tyti, dainuoti, giedoti, kitus
pratyti į skaitymą arba pamokinti,
ir už tai sav garbę už-
pelnyti; gali turėti szaudyklę,
paraką, kad kam užpuolus at-
siginti. Lietuvoje, niekam ne-
rupi tavo gyvastis, tik apie
vargdienio turimą yra tokių, ku-
rie rupinasi. Lietuvoje yra
užginta turėti kokį — nors
szautuvą (karabiną, revolverį,
ar pisztalieta), arba parako.
Jeigu kas nori gauti pavylyji-
mą laikyti szaudyklę tik me-
džiojimui, tas turi turēt lauko
150 margų ir paliudyjimą nuo
policijos, kad „blagonadioz-
nas“; o užsimokėjęs ant metų
5 rublius, gauna laiszkelį, (bi-
lieta), kurį turėdams gali ka-
rabiną laikyti. Bet jeigu kas
užlaiko karabiną, neiszpildęs
tų reikalavimų, tada žemsar-
giai pajutę atbėga ir atima;
bet turimą turėdams turi pini-
giszką korą užsimokėti, o pini-
gų, né savasties neturintis tu-
ri atsėdēt kiek jam už tai gu-
bernatorius nusprendžia. Už
pirmą atimtą karabiną reik
užmokėti 5 rub., už antrą 25 r.
ir tt. sėdėti už pirmą sykį reik
mažiaus 7 dienas, už antrą syk
15 ir tt.

Dėlko gudai užgina savo
gyventojams turėti szaudykles
ir ginklus — visai aiszku: gu-
dai pripildė mūsų szalį skriaudom-
is ir neteisybe, dėlto jie
bijo, kad kartais nepakiltų
priesz gudų valdžią, kuri ant
supuvusio pamato stovi, kad
tik smarkesnis vejas gerai pus-
teltų, tai bematant ji į prapul-
tį nugrismdėtų. Lietuvoje
žemsargiai didelę dalį savo
piktybės iszlieja, karabinų
jieszkodami; tankiai jie pridir-
ba daug juokų. Kad apra-
szycziav visas karabinų kratas
nors vienų metų, tai būtų ne-
menka knyga. Skaitydami
ją, Amerikos darbininkai tu-
rėtų isz ko pasijuokti.

Dabar, dėl viso ko, aprasz-
siu vieną neiszvayrys; zo-
džiu sakant, nieks ant tavęs
taigi, karabino atėmimą Vai-

tiszkių kaimie, nuo ukininkės
Navickienės. Tę Rugpiuczio
mėnesyje dirbo darbininkai,
isz kurių viens turėjo didelį
karabiną, o kitas mažą revol-
verį. Netikėtai vieną dieną,
pietus bevalgant, įsmunka į
kiemą du žemsargiai, isz veži-
muko iszszoko, ir suriko: „ka-
rabinus atiduokit, tai nebus
bėdos, o kad mums reiks jiesz-
koti, tai bus bėda“. Vienas
vyriszkis, tai iszgirdęs, nuėjo
į klėtį, kur buvo karabinas, o
žemsargis paskui atseka; vy-
riszkis, karabiną paėmęs užlipo
ant klėties augszto ir žemsar-
gis paskui jį. Vyriszkis pa-
leido karabiną ant žemės per
klėties langelį, o žemsargis už-
silipęs jau niekur karabino
nematė. Piemuo buvo sode ir
pamatęs, kad karabinas nu-
krito per langelį, pagriebė ir,
nuneszęs už sodo, metė į javus.
Karabinas buvo užtaisytas ir
pataikęs ant gaidžio iszszovė.
Žemsargiai, iszgirdę, sujudo;
— „O kas czia szauo? o kur
czia szauo? A joptvoju—szau-
do! na eisim peržiurēt“, — ir
eina į tą krasztą, kur balsas
pasigirdo; tada dar ties tuo
daigtu, kur iszszovė, buvo du-
mai nepranykę; įshrido į avi-
vizas, žiuri — kėpszo, kaip
jautis, karabinėlis, tada augsz-
tyn paszoko, karabiną pagrie-
bė, prie krutinės prisispaudė,
net pabucziovo. „A, joptvo-
ju, karabinėlis, tai karabinė-
lis!“ Dar to negana; įlindę į
klėtį, pradėjo graibinėti po
drabužių kiesznius ir vieno
darbininko kieszniuje užtinka
tokį riestą daigtą; „czto jop-
tvoju?“ Ogi iszima — revol-
veris! Ir vėl naujas džiaugs-
mas; paskui iszbadė stogus,
iszkratė sziaudus, bet daugias
nieko nerado. Turiu priminti
kvailumą tos vietos gyven-
tojų, kad be szaltysziaus dave
krėsti.

Lauras.

Nuo Pilipinu.

Sala Bohol P. J.,
18 Liepos 1901 m.

Pas mus sziuo tarpu prastos
naujienos; maisztas dideliai
platinasi ir tokio žmonių suk-
limo nebuvo dar per visą pra-
ėjusį laiką.

Asz esu ant Pilipinų jau su-
virszum dveji metai; teko gy-
venti ant salų Luzon, Panay ir
Cebu, reikėjo visur kariauti
su pilipiniecziais, bet tokios
blogos vietos nemacziau, kaip
ant salos Bohol, kur dabar esu.

Toji sala maža — turi tik
88 mylias ilgio ir 60 ploczio.
Amerikos kariumenės czia sto-
vi tik 1 batalijonas — apie 500
vyrų, — o salos gyventojų yra
suvirsz 246,000. Buvo czia
ir telegrafas įtaisytas, bet pili-
piniecziai beveik viską isznai-
kino, stulpus nukapojo, dratus
sunakino; tiltus iszdegiño ir
iszardė, per kalnus medžiais
apaugusi kelią užkrauja rąs-
tais, — žodžiu sakant, kenkia
amerikiecziams, kiek imano.

Net miesteliuose, kur stovi
Amerikos kariauna, reikia bu-
ti labai atsargiais; negali isz-
eiti su mažiaus kaip 50 kare-
vių, o ir tai pasitaiko, kad pa-
sikeleliai užmusza arba sužeid-
dzia po keletą amerikieczių.
Ant kitų salų, kaip girdėti,
teipgi nėra ramybės. Nors
mazi pilipinieczijų pulkeliai ir
pasiduoda tarpais, bet isz to
nieko gero neiszzeina; jie ir pa-
siduoda ant labai gerų sąlygų:
už atnesztą szaudyklę, kad ir
niekam nevertą, jie gauna po
30 pesų (15 dol. auksu), o be
to dar paliuosuja tiek kalini-
nių, kiek pasidavė liuosų pili-
pinieczijų.

Isz lietuviszkų laikraszczijų
matyti, kad nemažai lietuvių
pasiduoda į kariumenę; isz jų
beveik visi patenka ant Pili-
pinų. Vienog, né vienas ne-
randa czia linksmybių, tik
randa vargą, kokio nesitikėjo;
kas sykį czion pateko, turės
iszbuti trejus metus, kaip su-

kiausiam, vargingiausiam kalėjime.

Apie savę galiu pasakyti, jog esu sveikas ir drutas, o jei neisztiks manęs kokia pilipiniecizio kulka, tai po 10 mėn. sugrįšiu į Philadelphia, kurios esu labai išsiilgęs. Mano adresas: Tag, Bohol, P. I. Joha Lunas, C. M. 19 U. S. Inf. *J. Joneliunas.*

Politiszkos žinios.

Amerika.

Pilipiniečiai nesnaudžia ir nuolat užpuldinėja ant amerikiečių; yvairiose vietose atsitiko susikirtimai, kuriuose žuvo po keletą žmonių; didelių muščių neatsitiko. Ant salos Mindoro, kuri buvo lyg nurimus, krasztiečiai dabar iš naujo kilo ir užpuldinėja ant amerikiečių; majoras Pitcher raszo, kad jie turėję gauti kur iš szalies szadykles ir szejp ginklus.

Gen. Smith vis marina badu gyventojus salos Samar, neleisdamas tų maisto. Biauirus tai kovojimo budas.

Pietinė Afrika.

Paskutinėse dienose burai dukart subloszkė anglius; vieną syk jie sugavo 53 anglius, bet vėl paleido juos, o kitoje vietoje išzbloszkė anglų pulką, 6 muszovę ir 16 sužeidę; be to burai buvo sugavę nemažai raitelių, bet teipgi paleido.

Už tai anglai burams nieko nedovanoja. Lord Kitchener apszaukė, kad buras, kurį sugaus apsilvilkusį angliszko kareivio drabuziais, bus be jokio sudo suszadytas. O jug burai tankiai tik iš bėdos dėvi angliszkus drabuzius: jų drapanos nuplyszo, delto, pasigavę anglius, jie išzelka juos ir patys apsilvelka anų drabuziais, o paczius anglius paleidžia.

Dalis darbu.

Troy, N. Y. J. P. Mor

gan perka nuo „Troy Steel Co.“ dirbtuves, kurios jau nuo penkių metų nedirba; paskuting vasarą jas pataisė; kada prasidės darbas, tai bus vietos mažiausiai 3000 darbininkų.

Scranton, Pa. Temple Iron Co. sugražino į darbą tuos 50 darbininkų, ką buvo neteisingai pavarijus, ir straikas tose kasyklėse užsibaigė.

Scranton, Pa. Strykarių darbininkų straikas vis tęsiasi; 10 lapkriczio žmonės užpuolė ant vieno karo ir sudaužė jį; konduktorius gavo akmeniu į galvą ir sunkiai sužeistas.

Montana valstijoje mažiaus randa misingio, per ką jo kasyklėse skaitlius darbininkų numazintas ant 5000 žmonių, kurie szia dien liko be duonos.

Sugar Notch, Pa. Angliakasyklių Maffet darbininkai užstraikavo delto, kad jiems numuszė ant 12 ir pusės centų mokestį už iszkrovimą karo ir ant 25 ct. nuo mastų; straikuotojai reikalauja suvertimo mokescties, kokio buvo pirmiaus, ir iszmokesczio kas dvi savaitės.

Connesville, Pa. Kasyklėse Port-Royal, kurios nedirbo 3 mėnesius, sziomis dienomis vėl prasidėjo darbas.

Plymouth, Pa. Kasyklėje num. 11, ekspliodavus gazams, tapo sunkiai sužeistas Adomas Riskevyczia.

New Castle, Pa. Naujose vinių dirbtuvėse darbai prasidėjo; tuotarpu priėmė 100 darbininkų, bet vėliaus bus daugiaus vietų.

Dowson, Ill. Anglies kasyklėse darbai eina gerai ir vietos darbininkams yra gana; jei kas atvažiuotų iš kitur, tai teipgi rastų darbą. Dviejose myliose nuo Dowson rengia naujas kasykles.

Lisbon, Ohio. Statys czia naujas blėtos dirbtuves.

Johnstown, Pa. Czia teipgi ketina įtaisyti blėtos dirbtuves.

Monongahela, Pa. Naujai įtaisytose kasyklėse darbai prasidėjo; priimta 200 darbininkų.

Youngstown, Ohio. Naujose plieno ir dudų dirbtuvėse prasidės darbai nuo naujų metų.

Rochester Mills, Pa., kompanijos supirko 10,000 akrų žemės, idant įtaisyti naujas anglies kasykles.

Waynesburg, Pa. Taiso czia naujas blėtos dirbtuves, kur prasidės darbai po naujų metų.

Pittsburg, Pa. Czia labai pajieszkomi darbininkai, kurie moka akmenis taszyti; už valandą darbo siulo po 75 centus.

Isz Amerikos.

Moterų

susivienijimas.

Ponia St. John Gaffney, prezidentė „National Council of Women“, padavė ant susirinkimo užmanymą įsteigti visuotinę gražiosios lyties federaciją arba, kaip ji iszsitarė, suvertinti visasvietinę dirvų suvienytoms moterų pastangoms. Ji norėtų suvienyti apskriczius žemės moteris placziame užvalde — darbo ir mislies. Tame siekyje visos moterų organizacijos kviecziamos yra susibendrauti su National Council. Lietuviszkos moterų draugystės turėtų pasirodyti tame ne paskutinėmis.

Mergina

gubernatoriauja.

Oklahomos teritorijos gubernatorius Jenkins iszvaziavo ant rudens pasilsėti, palikęs savo vietoje sekretorių; bet ir sekretorius turėjo iszvaziuoti kitur su urėdiszkais reikalais. Tada, pagal urėdą, gubernatorystė pripuolė vyriausiai stenografistei panai Ger. Fazel, kuri ir užėmė tą vietą 6 lapkriczio. Jai iszpuls gubernatoriauti kokį mėnesį.

Nauja ministerija.

Washingtonė pakilo užmanymas sutverti naują ministeriją — vaisbos (prekystės) ir pramonės, kaip tai yra visose kitose szalyse.

Turtinczių savivalė.

Tulas Iglėsias suorganizavo ant salos Porto Rico darbininkus, teip jog jie szia dien gali jieszkoti savo tiesų ir gintis. Turtincziai atseinyjo tam žmogui tuo, jog nespėjus jam pasirodyti antru kart ant tos salos, nutvėrė jį ir įkiszo į kalėjimą be jokio sudo ir iszsitėsinimo. O valdzia žiuri į tai, nuleidus rankas, ir nuduoda nieko nežinant.

Pavojus

darbininkams.

Ateinancziuos 1902 m., 5 geguzio, pasibaigs rakas tam įstatymui, kurs draudzia leisti į Sv. Valstijas kinieczius. Turtincziai isz visų pajiegę rupinasi, kad to įstatymo neatnaujintų, delto, kad užplaukus kiniecziams, jie turėtų pigų darbininką, ant kurio sprando galėtų jodyti kaip tik savnorėtų. Tada musų darbininkams niekur nebutų vietos ir reiktų pasiduoti po turtinczių valdziai. Delto visi darbininkai turi isz paskutinųjų rupintis, idant ansai įstatymas pasilikyt ant toliaus. Visos darbininkų unijos ir draugystės turi siųsti kongresui savo protestus.

Eina savo keliu.

Roosevelt, matyt, yra atsidėjęs eiti savais keliais, neziurėdamas partijų, nė nesekdamas McKinley'į, kurį vartydavo visoki bossai, kaip mažą kudiškį. Mirusio prezidento numylėtiniai gauna kaskart per guogę, jų siulomi kandidatai nė isz tolo neprileidžiami prie urėdų. Ypacz piktinasi didžponiai už tai, kad Roosevelt paėmė po savo globa negrus. Skaitytojai atsimensa isz „Vienybės“, kaip pietinės valstijos pyko ir rugoje, kad prez. pa-

sikvietė negrą Washingtoną ant pusryčių. Roosevelt padarė tai antru kart, o dabar paskyrė negrą, pastorių S.L. Corrothers, į pulko kapelianus.

L e n k t y n s u b o y s a i s .

Mergaitės čia neapsileidžia išdykėliams boysams. Ana, mieste Derby, Conn., 15 metų mergaitė Alb. Taylor, pastoriaus duktė, užpuolė mokslinycioje ant savo mokinijos, parmetė ją ant grindų ir smarkiai apdaužė. Nors jauna, toji mergaitė gerai suaugus, sveria 200 svarų ir turi augszcio 5 pėdas ir 10 colių. Kiti sako, jai jau nevieta mokslinycioje, bet kad jos tėvas tą visame bosauja, tai jos praszalinti negali.

Y a n k e e s ' ū s u d a s .

Chicagos sudžia Hanecy apsudijo du redaktoriu laikraszčio „Chicago American“ į kalėjimą už tai, kad jie nepritarė iszrinkimui to sudžios į miesto majorus ir peikė jį už tai, kad jis be pamato pripažino teisybę gazo trustui vienoje byloje.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Donkville, Ill. Čia randasi vienos naujos anglių kasyklės, o todėl yra susimetus ir gerokas lietuvių burelis; jie persikėlė czion isz Collinsvilles, Ill. Isz pradžių tą nebuvo nė vieno saliuono, todėl lietuviai apgailistaudavo, kad nėra ant vietos aluczio, o norint iszsigerti, reikdavo eiti gerą galą į Collinsville. Bet neilgai trukus, lietuviai p. Gaizaitis uždėjo saliuoną, kurį ne užilgo angļai susitarę emė ir sudaužė akmenimis: mat, jie neužkentė rusino (teip lietuviai čia priesz angļus savę perstato). Tame trucksme likos visi langai iszdauzyti, tik tai naktiniam sargui (ką tą saliuoną dabodavo) pasisekė vieną angļą nuszausti, — dabar tą saliuoną atidarė angļai.

4 dieną rugpiuczio czionykszciose kastynėse bedirbant, užgriuvo lietuvių J. Petkų, kurį, labai sužeistą, nugabeno į Alexian Bros ligonbutį St. Louis, Mo. kur dar ir iki sziol gydosi.

Darbai sziose kastynėse eina gerai, vietiniai angliakasiai unijistai pirmiaus prigulėjo prie Collinsvilles angliakasių kuopos, bet dabar jau turi susitvėrę sav atskirą kuopą; neunijistai darbo negali gauti.

J. J. R.

Collinsville, Ill. Czionykszcioje vokiszkoje evangeliszkoje parapijoje randasi pastorius, vardu G. Bendigkeit (Bendikaitis), kuris prasimokinęs esąs ir lietuviszka; jis paeinas isz Prusų, tarnavęs Vokietijos kariaunoje ir tt.; man rodosi, kad jis turi buti lietuvis, paeinantis isz Prusų Lietuvos, tik tai primirszęs lietuviszką kalbą. Jisai atlaiko dievmaldystę ir lietuviams liuteronams, už ką labai ant jo pyksta pastorius M. Keturakatis, kuris norėtų visus Collinsvilles lietuvius protestonus po savo valdzia turėti (zinoma jų dolerius), nes kaip girdėti, tai jau yra ir tokių lietuvių protestonų, kurie prisirasę prie parapijos pastoriaus Bendikaiczio. Past. Keturakat'is vadina jį veidmainiu, norincziu tik pasipelaiti, nes past. Bendikaitis yra Kalvinas, tai kaip jis galįs liuteronams atlikti dievmaldystę, jug tas jam nepriguli, jis tą darąs vien dėl pelno. Kun. K. liet. liuteronus teipogi persergsti, idant nesirasytų prie Kalvinų parapijos, kadangi tas tikėjimas esantis iszklydęs; bet vietiniai lietuviai—protestonai turbūt ar kad įtkiti abiem dvasiszkiem vadovam, kaip regisi, nė po viena, nė po kita puse perdaug nepersipuola. — Szia vasarą visą mėnesį iszbuvo čia p. Brustat'is, studentas Concordia College, isz

Springfield, Ill. Jis čia mokino lietuvių protestonų vaikus, — kaip girdėtis tai p. D. neužilgo tapsiąs protestoniszku kunigu, todėl ir jis norėtų gaut vietą, kur gyvena lietuvių protestonai.

Pramonėms, nė prekyste czionykszciaziai lietuviai neužsiima, randasi tik 3 liet. karcziamos, isz kurių dvi užlaiko D. Jakschtadt'is ir J. Szilatis, lietuviai—protestonai, paeinanti isz Prusų Lietuvos, ir vieną p. Gaizaitis, katalikas. Jie čia daro nemažą pelną. Darbai čia eina gerai, ir lietuviai turi isz ko savotiszka pasilinksminti. Dora, tautystė ir tt., yra dar visuu negirdėti dalykai.

J. J. R.

Gilberton, Pa. 27 Spalnio gilbertoniezcziai laikė susirinkimą su prakalbonis. Kadangi viskas jau trumpai paminėta 45 „V.“ num., tai asz antru kart neraszysiu, tik noriu paraginti guodotinus Gilbertono tautiecius neapsistoti ant pusiaukelės, bet žengti vis pirmyn, dauginant Susiv. ir T. M. D. kuopas; neklausykite ardytojų gero užmanymo, bet darykite viską savo protu, o tikrai laimėsite sav užganėdinimą ir žmonių pagyrimą.

Ką ypatingo meilycziau pasakyti, tai apie Gilbertono moteris. Čia, kaip gali tēmyti, yra nemažai prakilnių moterų, bet vieszuose darbuose jos visai nepasirodo; jos, nežinia dėlko, net skaito už nepriderantį daigtą vaikszczioti ant prakalbų ir susirinkimų. Kitos sako — eitumėm, bet žmonės iszjuoksią. Tikrai keistas čia numanymas apie tą dalyką. Iszjuokti gali tik beprotis ir paisyti ant tokių nėra mažiausio reikalo. Tikėkimės, kad prakilnios Gilbertono moters mes į szalį dvasiszka savo nerangumą ir vieszuose darbuose pasirodys lygiai gražiu budu, kaip girdime elgiantės kituose miestose.

T. Vilkaitis.

So. Boston, Mass. Skaitytojai jau žino, kad Bostone yra statoma lietuviszka bažnyčia. Ta bažnyčia jau beveik visai užbaigta ir po teisybei, puikiai pastatyta, pagal naujasią budą; viduryje bažnyczios nėra nė vieno stulpo ir szejp visas darbas puikiai atliktas. Su viskuo ji kasztuoja \$40,000.

Mėnesis atgal, baigiantės darbams, lietuviai džiaugėsi ir tik rinkosi dieną paszventinimui naujo dievnamio; laukė teipgi kunigo isz Lietuvos atvaziuojant. Lietuviai nuvyko pas arkivyskupą, idant iszprasztyti paszventinimą ir daleidimą naujo klebono.

Arkivyskupas atsakė, kad jam klebono dabar nereikia, nes jis turįs jau vieną (Gricių), o bažnyczią, girdi, tik ta la paszventįsią, kada ji bus ant jo aprasztyta ir pilnai atiduota su viskuo į jo rankas...

Tuotarpu dar lietuviai neatidavė, o naujas klebonas iszvaziavo kur kitur.

Sziądien tarp bostoniezczių vaikszcziója visokios sznekos; girdėt grumojimai ant kunigo Griciaus. Sako, jei arkivyskupas, apvaldęs bažnyczią, drįstų vėl čia siųsti tą kun. ant lietuvių sprando, tai jis atszidiaugtų isz pirmo sykio ir antru kart vargiai grįžtų.

Gaila, kad komitetas nebuvo anksciazus pradjęs rupintis apie kunigą. Praslinko kiau metai, iki pastatė bažnyczią, o dabar vėl kokius metus reiks klebono jieszkoti. Komitetas turėjo daug ką parodyti svietui isz k. Griciaus darbų, bet to nedarė, pasitikėdamas ant arkivyskupo. Szia dien pasirodo visai kiteip: arkivyskupas yra mums ne tėvu, bet atviru musų skriaudiku.

P. Parapijonas.

Newburyport, Mass. Visu protestantiszku bažnyczijų pastoriai susitarę skelbti Dievo žodzius dirbtuvėse per isztisą lapkriczio mėnesį, nuo 12:30

iki 1 valandos pietumis. Jie apsakė Kristaus gyvenimą ir meilę artymo; ant kiekvienos dirbtuvės iszkabinėti laksztai, spaudinti didelėmis litaromis. Kas utarninkas, sereda ir ketvergas laikomi mitingai, o pėnnyčioje ypatingas skelbimas Dievo žodžių. Pastoriai savo kalbose ne užgauna nė vieną religiją, tik skelbia teisybės mokslą. Ant tų susirinkimų policijos jiems nereikia. Kas žin, kada galės tai padaryti mūsų kunigai?

14 dieną socialistai laikė miesto konvenciją; vienu iš delegatų buvo lietuvis V. K. iš 5 vardo. Vienas lietuvis yra paskirtas į mokslinycių komitetą (school committee): tai pirmas lietuvis Massachusetts valstijoje pasirodo urėde iš darbininkų partijos.

V. Kaunas.

Mahanoy City, Pa. Liudna ir graudu darosi, pažvelgus į lietuviską svietą, nes nėra tos vietos ir szalies, kurioje mes nejaustumė prispaudimo, nebūtume isznaudojami siurbikų. Tėvynėj bebunant kencziam priespaudas nuo valdžios, kunigijos ir ponų; atvažiom į Ameriką, tikedami atrasti liuosesnį gyvenimą, bet apsirikome, nes czia mus spaudžia dar didesni vargai. Ne mažai mūsų brolių atsigula į amžiną szaltą patalą, nustodami gyvasties bejieszkant duonos po žeme. 31 spalnio tapo pas mus užmusztas Juozas Kuczinskas kasyklėse „Tunnel Ridge“. Velionis po szuviui nuėjo pažiūrėt, ką szuvis g-ro padarė ir liuosą anglį nulupinėt, tuotarpu anglies gabalas nukrito ant nelaimingo Juozo, ir užmuszė ant vietos. A. a. Juozas prigulejo į dvi pagelbines draugystes ir tų kasztais tapo palaidotas su krikščioniszkomis apeigomis; amžiaus apie 32 metų; paliko jauną paczią, su kuria pirm metų buvo apsivedęs. Toliaus, į treczią

dieną, tose pacziose kasyklėse suzeidė Petrą Szveckį; 8 lapkriczio suzeidė Mateuszą Burdulį kasyklėse „North Mahanoy“. Nelaimingam Mateuszui perkirto anglis koją iszilgai augszcziaus kelio, sulaužė vieną petį, nukirto maziuką rankos pirsztą ir dvi gyklas isz virszaus, ir kelis szonkaulius sulaužė; suzeistąjį nugabeno į Ashlando ligonbutį. Apart nelaimių, nėra apie ką daugiau raszyti. Ir vieszam mūsų gyvenime nieko smagesnio nematome. Szeip nėra kam atvesti žmones ant gero kelio, o dvasiszkas mūsų tėvelis daro tik tiek, kad pravardžiuoja ne patinkanczias jam ypatas „bedieviais“. Reikėtų jam atsimiti žmonių priezodį: „nekask kitam duobės, nes pats į ją įpuls“. Mūsų kunigai, kitus bevadindami „bedieviais“ patys žemai nupuolė į bedievystę. Kaip jie iszsiteisjs isz 3 lapkriczio skerdynės? Jie apszaukia vargdienius anarchistais, bet ar tik patys neseka pramintais L. F. Ozolgoszo takais.

Lapkriczio 10 mus kunigėlis pasakė gražų pamokslą apie pasėtus kviecziuose kukalius, isz kurių nieko gero nėra; reik, esą, laukti piutės, nieko jiems nedarant, idant raunant kukalius, neiszrauti kvieczių. (Kun. Kaminskas nelaukė piutės, bet rove su policijos pagelba drauge kukalius ir kvieczius). Toliaus aizskindamas, nurodė, kad kukaliai tai yra „bedieviai“ ir „szliuptionariai“, o kviecziai tai geri katalikai. Po pamokslu kunigėlis, turėdam liuosą valią, iszkoliojo vargamistrą Juozą Jurgelvyeczį, buk ans ne norijs klausyti parapijos komiteto; buk komitetas nutaręs, kad giedoriai visada bažnyczioj giedotų lietuviszškai, o ne lotyniszkai, bet-gi vargamistra vis po senovei gieda vieną szventdienį lietuviszškai, kitą lotyniszkai. Paskui iszbarė tuos, kurie nemoka ant bažnyczios isz savo valios, bet po prievar-

ta. Beje, sakydamas pamokslą, pasakė su piktumu, apie vieną didžiausią kukalį, „grinorių“, kuris atvažiavo su krepziu ir įėjęs tarp kvieczių, tai-gi gerų katalikų, pradeda nė szį, nė tą aniems pasakot, ir tokiu budu iszvirsta ir anie geriejie į kukalius. Mūsų kunigėlis, isismaginęs, kaip pradėjoszposus krėsti, tai net žmonės, szonus susiėmę, juokėsi, daugiau negu ant teatro. Vėliaus pasirodė, kad kunigas pasakė neteisybę, nes parapijos komiteto šanarių užklausus apie nutarimus kas link giedorių ir kitų, visi atsakė, kad nieko apie tokius reikalus nebuvo nutarta. Tiesą kunigas pasakė, kad tarp lietuviszkų kvieczių yra keletas kukalių, bet kas tie kukaliai — tegul jis pats dasiproti.

Angliakasys.

Shenandoah, Pa. 3 lapkriczio Lietuvos Sunų draugystė ant paprasto savo susirinkimo svarstė reikalą prigulejimo prie Tautiszkio Lietuvių Susivienijimo; visi balsai prietarė tai gražiai misliai. Tik kadangi tą sykį nebuvo susirinkus diktoka šanarių dalis, tai iszriszimą klausymo atidėjo iki sekancziam susirinkimui. Bet nėra abejonės, jog užmanymas taps įvykdintas. Kitos Shenandoah'rio draugystės turi paveizdą, ką reikia paczioms daryti. Ant kiek matyt ir girdėt, visur Susivienijimas auga ir tarpsta; ar gi vienas Shenandoah pasiliktu visų užpakalyje, kad tuotarpu jame tokis apstus lietuvių skaitlius? J.

Klaidus keliai.

Liudnas ansai kruvinas atsitikimas Philadelphijoje, 3 lapkriczio, bet dar liudnesni tie aidai, kurie atsiliepė po tulus laikraszczius isz priezasties anos skerdynės. Sunkiai praszengia tas, kas meta akmenį į tuos žmones, kurie priesz no-

ra dalyvavo tam kerszte. Nes aizsku, jog czia nė vienu, nė kitų žmonių kaltė, jog piktasis diegas styro visai kitur.

Tuotarpu „ne-svietiszkų“ laikraszcziai randa tame progą užsipulti ant tulos parapijonų dalies, kuri elgdavosi visada legaliszkai, ir jai vienai primeta visą kaltę. Jų korespondentai, nelyginai veidmainingi farizejai, nuplauja savo rankas ir, prisimetę nekaltomis avelemis, apgailystauja tą atsitikimą, skaitydami kunigą ir jo artymuosius nekaltomis aukomis. Meldžiami, bukime teisingi.

Jei parapijose nebus tvirtai ir aizskiai sudavdyti prietikiškai tarp klebonų ir parapijonų, tai toki nesutikimai, ankscziaus ar vėliaus, turi pakilti kiekvienoje parapijoje. Kun. Kaminskas apsiėmė buti szv. Antano parapijos klebonu, visai nežinodamas sąlygų. Tai pirmoji jo kaltė. Jis neklausė parapijos, nė nepriėmė jos apreiksztų reikalavimų, pasitikėdamas ant arkivyskupo. Kun. Kaminskas sako, kad arkivyskupas liepęs jam pacziam daryti kolektą. Bet ar-gi arkivyskupas sudraustų kleboną, jei szisai visai nenorėtų rinkti kolektos? Ar arkivyskupas gali uždrausti kun. Kaminskui imti algos nė \$800, bet \$600? ar gali užginti kuu. Kaminskui krikstyti, laidoti ir suziedauti žmones dovanai? Negali, ir dėlto toks teisiniu.asis yra tik monyjimas žmonėms akių.

Ant galo, parapijonai gali susitarti — visai neduoti kolektų, nes tai yra valios darbas. Jei parapijos perdetiniai renka kolektą, tai dėlto, kad nori turėti kiek pinigiszkos atsargos ant neatspėtų reikalų. Aizsku todėl, jog tik atviras sulygimas, paremtas ant abiszalio iszsitikėjimo, gali sustverti tarp klebono ir parapijos amžiną ramybę ir sutikimą. Arkivyskupo pareiga

yra prižiūrėti bažnyčią iš dvasiškos pusės, bet jam nėra neįdomio reikalo kistis į medegiszką parapijų surėdymą. Jei jis daro savaip, tai dėl ypatingų savo siekių, nieko bendraus neturinczių su tikėjimu. Lenkai jau suprato airiszkių ir vokiezkų vyskupų politiką ir jų dvasiškią kelia prieš tai protestus. Musų kunigija teipgi bus prispirta eiti tuo keliu, bet tuotarpu ji puczia į vyskupų dūdą, skriausdama pati savę ir parapijonus.

Baisu yra daryti iš Dievo namų kerszto vietą. Neatsimenu, kokiam veikale didis prancuzų rasztininkas Viktoras Hugo įdėda į lupas vienam vyskupui szituos žodžius: „daktaro durys neturi būti užrakintos, kad ligonis lengvai prie jo prieitų; bet kunigo durys turi būti visada atdaros, idant visi nusiminę dvasėje, visi vargdieniai ir nuskriaustieji rastų pas jį suraminimą...“ O mes, dėl Iskarioto sidabrinių, matome uždarytus nuo žmonių paczius Vieszpaties altorius. Matome liejantės ant jų žmonių kraują...

Mes tvirtiname ir tvirtisime, jog sziam atsitikime parapijos vyriausybę, visi Philadelphijos lietuviai ir pats klebonas tapo auka arkivyskupo intrigų.

Kooperatyviszka pramonė ir jos vaisiai.

Seniaus jau buvo pagarsintos žinios apie Waterbury'o, Conn., *Szv. Kazimiero draugystę*, kuri turi įtaisius savo krautuves ant kooperatyviszkų pamatų. Szijų metų „Vienybėje“, 2 num., buvo paduotas abelnas apraszymas draugystės su iszrodymu jos siekių, o 6 num. pagarsintos krautuvių operacijos.

Kaip regis, kitos draugystės mažai temyjosi į tuos pranešimus, nes iksziol dar negirdėti, kad būtų kas atsiliepęs arba pasekęs musų paveisdą.

Nestatome mes savę per augsztai, bet vis-gi galime pasigirti padarę, tai, ko neįdomia išz lietuviszkų draugyszių neįstengę padaryti. Musų triuso vaisiai aiszkus patys per savę ir, pažvelgę į juos, kitos draugystės negali abejoti, jog toki kooperatyviszki užsiėmimai gali iszeiti tik jų paczių ir visuomenės naudai.

Teko paskutiniame laike girdėti, kad New Britain'o lietuviai pradėda organizuotis, ketindami užvesti kooperatyviszką krautuvē. Teipgi ir antroji Waterbury'o draugystė vardan szv. Juozapo, matydama savo akimis, kaip dailiai sekasi Kazimieriniams, yra atsidėjus įkurti savo krautuvē ant tokių pat kooperatyviszkų pamatų. Szv. Kazimiero draugystė su tikra szirdžia sveikina tą užmanymą ir velyja savo draugseserei kuonogreicziausiai įvykdinti jį. Lai eina su mumis lenktynėmis, nes iszmincingos ir beszalės lenktynės gali tik patobulinti abiejų darbus.

Visiems aiszku, jog nauda išz tokių krautuvių draugystės neabejotina. Nekalbant apie paprastą medegiszką pelną, tokia draugystė gali padaryti szaip daug gero. Sztai szv. Kazimiero draugystė iš savo krautuves užlaiko net keturias pavargėles su jų naszlaicziais; kiekviena išz tų szeimynų gauna paszelpą pagal savo šanarių skaitlių: viena gauna 3 dol. ant savaitės, kita — 2 dol., treczia — teipgi 2 dol., o ketvirta — 1 dol. Nelaimingos naszlės, turėdamos tokią pagelbą, augina kudikius, kaip tikrus lietuvius, o be to jie turėtų patekti į angliszkus pavargėlių namus (poor house), kur jie iszsigimtu ir pranyktų. Iszties, yra tai didelis daigtas, kad sziądien tokia pavargusi naszlė gali tikėtis pagelbos ir, atsiszaukus į draugystę, turi savo gyvastį aprupintą! Musų

draugystė nė sykį neatmetė meldimo moterų, isztiktų nelaimės, bet kiekvienai su malone suteikė reikalingą paszelpą. Kiek nuszluostytų aszarų, kiek nutildyto kudikių aimanavimo! Už tiesą, augsztu ir prakilniu yra darbu isztiesi pagelbos ranką vargstantiems naszlaicziams ir naszlelms! Kaip jurininkai ant isziutusių nuo audros marių su dziaugsmu žiuri pavojingoj valandoj į marių ugnele, — tą iszganymo bokszą, — teip ir žiaurais gyvenimo suspaustos naszlaicės, ramybės pilnos, žiuri su viltim į tą musų instituciją, kuri reikale neatmes jų meldimo, suszelps vargstanczius ir papenės alkstanczius.

O ypatingai svarbu yra, jog mes, lietuviai, budami kitų verguvėje, isz visur paniekinti ir isznaudojami, — sziądien, už jurių, svetimoje szalyje, toli nuo savo tėviszkės, pradėdame mokintis viens kitą guodoti, o kas labiausiai — varguose szelpti. O isztikrųjų, kas gi suszelpytų, jei ne mes patys? Turtingų pramonininkų, kad ir pavienių, tarpu musų nėra, o jei ir būtų, tai vienas visų nesuszelps. Pavieniai „biznieriai“ perka sav už pelnytus pinigų po keletą namų, o draugystė, ką užpelnius, paveda ant gerų darbų. Draugystei nerupi supirkimas namų ar szaip savasties: ji yra pasiszventus visuomenei ir skubina su paszelpa savo tautieciams.

Musų draugystė turėjo iksziol ir apmokamą savo daktarą; tokiu budu, kiekvienas draugas, perkantis isz kooperatyviszkos krautuves, turėdavo dovanai mediciniszką pagelbą.

Musų draugystė sziądien yra kuone visų-turtingiausia isz visų lietuviszkų draugyszių, o podraug ir visų-garsiausia isztisoje Amerikoje, pagal savo pramonę. Turi dvi valgomų daigtų krautuves, kurių vertė

isznesza nemažus pinigus. Už tai žydeliams pas mus nėra jau vietos. Valgomus dalykus parduoda lietuviai, duoną kepa lietuviai, kurą pristato lietuviai, visokius mažmozius parduoda teipgi lietuviai; net alų ir degtinę galima pirkti nuo lietuvių. Tarp visų lietuviszkų „biznių“, draugystės krautuvē užima pirmą vietą. Per vieną dieną abi krautuves iszpardavinėja vienos mėsos 3000 svarų.

Ar gi ne geistina, idant visos lietuviszkos draugystės kibty prie kokios-nors (tik ne karcziaminės) pramonės, o pasisekimas isz to neabejotinas. Kad visos lietuviszkos draugystės Amerikoje turėtų nors po vieną krautuvē, o be to dar visi prigulėtų į Tautiszką Susivienijimą, tai lietuviai užsi-pelnytų czia kitokią garbę ir rastų tame daug naudos, kaip sav, teip ir visuomenei.

Krautuvių rasztininkas
J. Tareila.

Baltramiejaus naktis.

Kiekviena draugija, kaip ir kiekviena tauta, turi po kelis kart pereiti szikiu ar tokiu budu perversmą savo gyvenime ant tikėjimiskos dirvos. Protus pavergia nesuprantamas aptemimas ir paszėlimas; brolis stoja priešais broį, tikintysis priešz tikintįjį. Istoriija duoda mums daug paveisdų, kad net tų, kur negalėjo būti sektų kovos, nes paczių sektų nebuvo. žmonės, po pikta įtekme, ejo viens priešz kitą (inkvizicijos darbai Ispanijoj).

Ir lietuviszkoji musų draugija Amerikoje rodo sziądien ženklus prasidedanczius broliažudės kovos. Sunku kaltinti tame tik tą ar kitą pusę; nusprendimą — keno kaltė — isztars ilgainiu istoriija, kuri nepažįsta veidmainystės. Vienog, atsitikimai keliose parapijose bėgyje paskutinių metų, supiudymas žmonių bažny-

czioje 3 Lapkričio 1901 m., skelbimas po autoriteszko vardo priedanga pakersztinų siundymų — vis tai duoda liudyjimą, jog vaidų priezastis tuno tē, isz kur turētų plaukti sandara ir meilė. Tie dalykai aizskus ir mes pirmutiniai dziaugtumemos, jeigu rastumem jiems iszteisšinimą. Tuotarpu to nėra. Egoizmas apvaldė viską ir Didziojo Mokintojo žodžiai skamba sziaudien, tartum liudnas pasitycziojimas.

Virtus tokioms aplinkybėms, skaitytojai su nauda galės perskaityti trumpą paminėjimą apie skerdynes krikszczionių Prancuzijoje, szv. Baltramiejaus naktį. Skerdikais buvo katalikai su karalium pryszakyje, delto tuli raszytojais szvelniai vadina tą skerdynę „karaliskąja medžiokle”.

Tas niszpasakytai baisus prasižengimas priesz žmoniją atsitiko Prancuzijoje, pervis pacziam Paryziuje, 1572 metuose, 329 metai atgal.

Antroji szeszolioktojo szimtmeczio pusė yra gavus vardą katalikystės atsigimimo. Liuteris ir reformacijos mokintojai buvo smarkiai pakratę katalikystę, kuriai nedaug jau buvo likę, idant susilpnėti amžinai, bet veikiai pakilo prieszingas, didžiai galingas lenksmas, kurio pryszakyje stoji jezuvitai ir ispanų karalius Pilypas II, tas „pietų demonas” (szėtonas), kaip jį praminė patys to laiko žmonės. Fanatizmas, atgijęs isz naujo, tuoj apsireiskė visose szalyse nekalto kraujo srovėmis, net anapus Marių karklo, Anglijoje, kur žmonės pagarbino savo karalienę, pildytoją kruvinų Pilypo įsakymų, vardu Marijos *Kruvinosios*. Taigi ypacz galima buvo tikėtis visokių smarkybių nuo tokios „krikszczioniskiausios” popiezijos vergutės, kokia buvo tada Prancuzija. Tę persekiojimas hugenotų (prancu-

ziskų protestantų) prasidėjo jau nuo 1530 metų, ypacz gi 1547 m., kada įsvieszpatavo tamsus, netikęs karalius Enrikas II Valois, kurs, vienog, nesidrovėjo visaip žeminti savo paczią Kateriną Medici priesz savo prielaidines, vadintas „maitresse'mis”, jo pirmo privaisintas aplink karaliską sostą; nesidrovėjo niekinti karalienę paleistuvių akyse, nežiurint net ant to, kad ji buvo popieziaus giminitė.

Bet naujo tikėjimo hugenotai buvo jau tada prasisiekę į nemažą galybę. Jų buvo nemažiaus pusės milijono. Tai buvo, gali sakyti, paczios tautos nuograibos geroje prasmėje: jų rankose buvo visa pramonė ir vaisba (prekystė), mokslo katedros ir spaustuvės. Padorus valstiečiai, nenuoalsus darbininkai, su stipriu, stacziu budu, turtingi ir apsiszvietę, jie juo smarkiaus stacydavo sketerą, juo labiaus juos persekioldavo augsztiejie sudai, inkvizicija ir Sorbonna (katalikiskoji akademija), juo labiaus minykai siundydavo ant jų tamsias minias, ypacz paczioj sostapilėj — Paryziuje. Į hugenotų pusę pradėjo linkti jau ne vien mieszczionija, bet ir diduomenė (bajorai). Jų atspirezia tapo Navarros Burbonai, sosto įpėdiniai po giminės Valois; Burbonų namuose jau augo toki, vėliaus įgiję augsztą vardą, vyrai, kaip Enrikas IV ir jo brolenas, kunigaiksztis Conde. Prie jų prigulejo garbingas patrijarkas, admirolas Gasparas Coligny, isz augsztos giminės Chatillon'ų, — tasai visų garbintas „naujas Aristidas” (Aristidas buvo senovės Graikijoje vienu isz prakilniausių valstiečių ir žmonių vadovu, kurį istorija vadina „teisinguoju”) ir garsingas kariauninkas, prazilęs kovose.

Tacziaus ir katalikų szalis turėjo nemenką galybę. Pirm

visoko, jų buvo daug daugiaus skaitliuie, o be to jie laikė savo rankose visą valdžią: visi Prancuzijos urėdininkai buvo katalikai. Turėjo jie jei nepadorius, tai drąsius ir sugabius vadovus. Niekur Europoje nebuvo tokių stiprių ir paszelusių reakcijos pravadyrių, kaip kunigaikszciai Guize'ai. Apsukrus, isztroszkę garbės ir valdžios, tie atėjunai, kuriems Prancuzija buvo tik laiptu į galybę, bematant sugriebė į savo rankas visą karaliską dvarą dar prie Enriko II, o vieszpataujant pusprocziai Franciskui II, jie atsižymėjo baisia terionija, kuri pagimdė keletą suokalbių priesz tuodu broliu — galvažudziu. Vieną isz jų vadindavo „Prancuzijos tigrų”. Kitas girdavosi: „mano amatas — kapoti žmonėms galvas”. Numirus abiem broliam, tos baises giminės įpėdiniu ir paveldėtoju visų anų nedorybių liko Enrikas Guize. Beszirdis, pasalus egoistas, jis viliojo žmonių akis, budamas dailaus veido, reikale isz-didžio meilus, karaliskai duosnus, bylus ir tvirtas atsidėjimuose. Jis buvo kareivių dievuku, nes karės negandose dalino su jais visus vargus; jis buvo minios numylėtinu, kuri jį vadindavo „Randuotu” (Balafre), delto, kad jis turėjo ant veido randą.

Bet Guize'ų padėjimas stacziai persimainė, kada staiga numirė Pranciskus II (1560 m.), palikdamas sostą deszimtmecziai savo broliui, Karoliui IX. Valdžia prie karaliaus — kudikio pateko į jo motinos, Katerinos Medici, rankas; tada jai buvo 41 metai. Prie gyvos vyro galvos, ji buvo atsidavus pasilinksminimams, dailai, prietarams ir niektikėjimui, o dar labiaus stengėsi lavintis dvaro intrigose. Bet už tai, dasigriebus į valdžią, joje juo smarkiaus suliepsnojo valdžios troszkimas ir kerszto

geismas; nedovanai joje plakė viena szirdis su Machiavelli'ų, kuris garsingą savo knyga „Principe”, pilną szėtoniskų užmanymų, tyczia buvo paraszęs jos tėvui, Lorenza Medici, Toskanijos valdonui. Net savo vaikuose Katerina matė tik juagį savo goduliams, iki ant galo, su despoto užsispyrimu, nepamilo biauiausio isz jų — Enriko Anjou.

Katerina gerai numanė, kad moteriszkomis vilionėmis ji neką pelnys: stambus pažalęs veidas, su iszverstomis akimis, duzas liemuo, panudimas į medžioklę, edrumas — isz to viso ji buvo daugiaus vyras, negu moteriszkė. Pasali Medici'utė atsidėjo vieszpatauti per jezuitizmą ir machiavelizmą; ji apstatė savę gražuolėmis — merginomis ir moteterimis, sznipukais ir parsamdomais užmuszėjais. Kada jos numylėtinis sunelis, tapęs karalium, praszalino Guize'us, užmuszęs juos su slaptųjų galvažudžių pagelba, jis pasigyrė savo motinai: „Madame, sztai asz vel esu Prancuzijos karalium, nuzudęs Paryžiaus karalių” — „Sukarpyti dar negana — reikia ir susiuti” — atsakė senoji ragana (jai tada jau buvo 70 metų) ir greit po to nuslydo į kapus.

Katerina varė tokią gudrią politiką — kad naudotis isz visų partijų, siundant del atsvaros vieną priesz kitą: ji net gundydavo savo sunus vieną priesz kitą. Tokios intrigos jai buvo reikalingos isz pradžių, kad ji dar tvirtai nebuvo paglemzus sav valdžią ir prieszais jai dar stovėjo dvi, lygiai stiprios, partijos.

Delto Katerina isz pat pradžių stengėsi pasirodyti huge notams isz geros pusės, uzkirtus kelią Guize'ams, kurie buvo papratę valdyti sostą ir nepasotintam godume bundė pasisavinti Prancuzijos, Skotijos ir Anglijos karunas. Į vyriausius valdžios perdetėjnius

jį paskyrė prakilnų, žmoniską vyrą L'Hopital, kurio pati buvo hugenotė. Šitas šviesus, prielankus visiems tikėjimams žmogus buvo vadovu vidutinės partijos, kuri taikė reikalus kuogeriausiai. Jam pasistengus, tapo suszaukti žmonių iszrinktiniai, kurie iszdirbo konstitucijos užmąnymus ir net pareikalavo, kad bažnyčių turtai būtų iszpardavinėti. Katerina paskyrė pirmuoju savo pagalbininku, teip sakant draugvaldoniu, Navarros karalių, Antaną Burboną, ir jam į pagelbą pridavė admirolą Coligny. Tuo pat tarpu iszėjo hugenotams pavelyjimas sakyti pamokslus ir iszleisti savo psalmes.

Tas viskas labai įerzino katalikus. Gundomi Guize'ų, jie pradėjo žudyti hugenotus, ypacz Paryžiuje. Hugenotai buvo prispirti gintis. Teip prasidėjo (1562) *tikėjimiskos karės*, kurios draskė Prancuziją per isztisą gentkartę. Isz pradžių nepasiruosusiems hugenotams buvo visai striuka. Bet veikiai jie atgavo dvasią: jiems atėjo pagelba nuo protestantų isz Nyderlandų, Vokietijos ir Anglijos. Katerina pati skubino padaryti su jais „amžiną“ sandarą St. Germain'e (1570). Hugenotai įgijo sąžinės liuosybę visur, iszskirianc Paryžių, o net daleidimą užimti yvairius urėdus ir tarnystes. Jų atsargai tapo pavesta druta tvirtuma La Rochelle ir dar trys kitos tvirtu mos.

(Bus dar)

Nauji iszradimai.

Telegrafas be vielos. Jau nekartą skaitytojai gavo girdėti apie bevielį telegrafą, tai yra siuntinėjimą telegramų oru. Pirmutiniu žmogum, kuris tą mislį įvykdino praktiskai, bus bene rusiskas elektrotechnikas Popov. Pa-

garsėję tame teipgi italas Marconi, slovakas Tesla ir kiti. Dabar nekoksai pulkauninkas Pilsudski pramanė naują būdą telegrafavimo be vielų, su pagelba teip vadinamų telluriskų srovių, tai yra tokių elektriskų srovių, kurias gindo ir platina per vis pati mūsų žemė. Savo bandymams Pilsudski vartoja tuos pacius prietaisus, kuriais naudojasi ir kiti, taisant paprastą bevielį telegrafą.

Nebūtų skaitytojui naudos, jei norėtumėme apraszyti įtaisymą Pilsudskio aparatų; gana bus, jei pasakysime, jog kada kiti nori telegrafuoti be vielų oru, tai Pilsudski nori tą pat daryti žeme.

Bandymus darė nuo vienos vietos iki kitai, atstume 500 metrų (pusės versto), ir jie puikiai nusisekė. Tokių būdu, pasirodė, jog žemė, kaip ir oras, gali buti visai atsakančiu keliu telegrafiskiems susineszimams.

Keturios dienos kelionės isz Amerikos į Europą. Nekoksai iszradėjas Ch. Kunzel buk galėsiąs įtaisyti, kad garlaviai, lokomotyvai ir automobiliai būtų stumiami su tokiu spartumu, kokio dar svietas iksziol nepažįsta; jis apsieisiąs be anglies, o jos vietoje vartos kerosiną, sumaiszytą su karsztu suspaustu oru. Tas sumaiszytas, gazas verždamasis per iszgręžtas dūdas, gamina tokį didelį karsztį, jog vanduo ant tų pėdų virsta į garą. Iszradėjas tvirtina, kad keletu baczkų kerosino užteksią, idant didelis marių laivas galėtų perplaukti per Atlanto okeaną daug greicziaus, negu prie dabarnykszczių katilų, szildomų anglimis. Washing-tono valdzia liepė padaryti bandymus su nauju iszradimu. Jei Kunzelio žadėjimai iszspildytų, tai turėtume trumpą ir pigią kelionę į Europą.

Szauco ledų debesius. Daugel vietose žmonės mėgindavo

kariauti su krintancziais isz oro ledais, kurie tankiai sunaikina visus javus. Kaip Europoje, teip ir czia bandydavo szauodyti į ledų debesį, kada jis artinasi į ginamą vietą. Tarpais pasisekdavo iszsklaidyti tuos debesius, bet kartais tas darbas nueidavo ant nieko.

Dabar, Szeiermarko (Austrijoje) bulmistras tvirtai užsispyrė apgalėti ledus, kurie kasmet sausai isznaikindavo jo ir miesto vynuogių darzus. Ant ploto, užimanczio du keturkampiu kilometru, bulmistras pastatė 12 kanuolių; kiekvienai kanuolei paskirta po 10 bombų; kiekvienam szuviui emė po 120 gramų parako. Teip sustatęs kanuoles ir szauodydamas isz jų į ledų debesius, bulmistras atsiekė tai, jog ledai nenukrito ant miesto daržų.

Pagarsėjus tam atsitikimui, szaudymas į ledų debesius paplyto po visą Austriją, o paskui ir Italiją, kur kiekviena provincija turi įtaisius tas kanuoles iszvaikymui debesių. Provincijoje Trevizo yra net 70 stacijų su kanuolėmis, Paduvoje — 35 ir tt.

Lombardijoje tyzcia rinko žinias, ant kiek toks szaudymas pagelbsti. Pasirodė, jog 63 atsitikimuose pasisekė visai iszblaszkyti ledų debesius, 213 atsitikimų vietoje ledų iszkrito tik smulkus lytus, o 60 atsitikimų szaudymas nieko negelbėjo ir ledai iszkrito. Žmonės skundėsi, kad szituose atitikimuose negerai szauta.

Teisybė, įtaisyimas tokių stacijų parsieina nepigiai; jei reiktų iszleisti per vieną vasarą nuo 600 iki 1000 szuvių, tai kasztuotų į \$25. Ant syk, įtaisant staciją, reikia padėti mažiausiai \$100.

Vienog, jei szitokis budas tikrai gali apginti javus nuo ledų, tai be abejonės tokios stacijos atsiras netrukus visur.

Milžiniszka kanuolė. Amerikiečiai iksziol, jei ką pra-

manydavo, tai tik naudingą pramonei arba mokslui; sziaudien ir jie pradeda sekti kraugeriskzas tautas, kaip vokiecius, su garsinguoju jų Kruppu, kanuolių karalium. Du broliai amerikiečiai Gatmanai įtaisė milžiniszką kanuolę pusseptinto sieksnio ilgio. Szita baisi kanuolė turi teip platų vamsdį, jog užpakaliniam jo gale liuosai gali patilti žmogus. Bomba savo didumu atsako paciai kanuolei: ji sveria 50 pudų; į bombą įdėta 15 pudų ypatingo szaudomo dalyko, kuris eksplioduoja tik tada, kada bomba susikuls, pataikius į kokį daigtą. Žudymo galybė tose bombose neiszpasaakyta. Iszradėjai teisingai giriasi, kad dar nebūta tokios kaip jų įtaisytoji. Atlikus garbėl.

Yvairios žinios.

Moters-mokslininkės. Szveicarijoje, tik vokiskzoje jos dalyje, asztuonios moters užima vietas augsztose mokslo įrėdėnėse. Bern'o universitete yra nuo 1898 m. privat-docente pana Ona Tumarkin, isz gimimo rusaitė; ji iszguldo vokiską kalbą, o teipgi naująją philosophiją su estetika. Tamergina turi isz viso 27 metus amžiaus ir mokinosi Berlyne pas prof. Lud. Stein'ą; buvo ji teipgi moksle pas prof. Er. Schmidt'ą, kurs universiteto atskaitoje atsiliepė apie p. Tumarkin su dideliu pagyrimu. Ji yra pagarsėjus savo rasztais apie Herder'ą jo prietikiuose prie garsingo philosopho Em. Kanto, kuriamė tekėjo lietuviszkas kraujas.

Prie to pat Bern'o universiteto yra: pana Sig. Stier, kaipo daktaras-asistentas psychiatriskzoje klinikoje; pana El. Scheidegger, kaipo asistentas teluriskzoje observatorijoje. Universiteto biblioteka yra moterų prieziuroje: ji pavesta poniai profesorei Kurz ir pa-

nai M. Bianconi. Miesto biblioteką užžiuri pana El. Stetler.

Pana dr. Kvorostanskaja užima vietą asistento prie ginekologinės klinikos Zuerich'o universiteto, o to miesto biblioteką užžiuri pana Marg. Berger.

Bern'o universitete iš 449 studentų paeinancijų iš svetimų krasčių, moterų yra visa pusė — 222. Daugiausiai tai yra rusės. Teip, iš visų studentų skaitliaus — 364, kurie mokinasi ant medicinos skyriaus, moterų yra 188, tarp kurių rusaičių — 180.

Deginimas numirėlių Anglijoj. Pirmas atsitikimas laidojimo lavono „per ugnį“ Anglijoj buvo 1885 m., ties Londonu. Dabar tą yra tam tikra krematorija, kurią užlaiko draugystė. Kiekvienas sąnarys moka po 1 svarą sterlingų (\$5,00) ant metų. Deginama krematorijoje tik tuos, kurie paliko aiszkių ant to testamentą. Iksziol tą sudeginta apie 1300 numirėlių. Visi, kurie yra matę tą deginimą, sako, kad jis atliekamas gana greit į vieną ar dvi valandas; dumuose nesą nėjokių ypatingų dalių, tik tuli gazai. Sudeginus kuną, liekti nuo jo baltucziai gražus pelenai, kuriuos atiduoda giminėms arba jiems ne imant, palieka krematorijoje ir supylę į dėžutę, pastato tam tikroje vietoje su paraszu, koki dedami ant szejp paminklų arba kryžių.

Pats krematorijos peczius įtaisytas teip, jog lavoną apima liepsna iš visų pusių; karsztis tada pakyla iki 1000 laipsnių Celzijaus termometro; toks karsztis lengvai sutarpina beveik kiekvieną metalą (niaugę).

Idant nuo numirėlio liktų mažiaus pelenų, jį degina be drabužių ir grabo, tik įvynioja kuną į szvelniausią drobulę ir įstumia į peczių ant geležinio resginio.

ZEMIU DULKĖS.

APYSAKA,
lenkiškai parašyta M. Radzevyciūtės.
(Tąsa.)

— Na, vyručiai!

Pagriebė Raulą nuo žemės ir kaip stovėjo, pajudęs nuo dumų, su sudraskytais marškiniiais, nešė per kaimą tarp juoksmų ir klyksmų. Minia traukė paskui juos, net Svedai, užmiršę pragaištį, net suniuręs Kristupas. Lytus buvo beapstojęs ir tik dumų stulpas žymino priepuolio vietą.

Pasodino Raulą ant stalo, o Jurgis sušuko:

— Nesykj tu mus mylėjai. Dabar mes tavę pamylėsime. Gerk tiek, kad nē atminties netektum. Nebijok! Parnešime tavę namon, dainuodami, kaip iš sutuoktvių.

— Dėkui, vyručiai, tik, kol dar nenustojau atminties, pasakysiu jums du daigtu. Pirmiausiai, gēda Kareiviškei, kad nē vienuose namuose nēra nē statinės su vandeniu, nē priekio draskyti degėsiams, o paskui pasakysiu, kad kitur už mažus pinigus žmonės sviete prikala prie sienos ugniaskardę*) ir miega sav ramiai.

— Tikrai, tikrai! tiktai reikia, idant sūktų visas kaimas! — prisidėjo seniai. — O kaime kas galva, tai protas. Teip ir laukiame, it gervė lytaus!

— O tai Kareiviškei antra gēda! — pasakė Raulas stačiai.

Švedas padavė jam stiklą su putojančiu alumu.

— Gerk!

— Už jus sveikatą! Kad jokių nelabų priepuolių daugiau nebutų! tiktai į niekeno daugiau rankas negersiu, tik į Martynuko. Jis vaikius pirmutinis šoko man į pagelbą. Duokite šią ant stalo!

— Teisybė! Martynai, šią!

Bet Martynuko čia nebuvo. Vaikiniai nubėgo jo jieškoti ir po gerai valandai atvedė.

Ėjo atspiriomis, užsigėdinęs, nusigandęs ir neramus.

— Eik šią, greičiau! Negausi rykščių, nē į tvartą neuždarys! — šaukė brolis linksmi.

— Aš žinau, — atrėmė vaikišcias. — Tik arkliai pasiliko vieni, dar į javus sueis!

— Tai nieko! Kas bus, tai bus! Tav ne arkliajanu buti, o kuo geresniu. Te, gerk, o mel-k Dievo, kad tavę tėvas į svieta su manim leistų, nes tu man tikras brolis savo krauju ir drąsa.

Martynukas, pagirtas, apkaito, išgėrė, tik ilgiaus nenorėjo likti, ir nors jo neleido, jis tik

*) Įtraukia į ugniapinigius ir prikala zenklą.

išsisuko iš minios, lyg žaltys, ir nubėgo pas arklius. Norėjo dar jį vyti, bet senis Jonas nedavė.

— Tegul myli tarnystę, mylės jį žmonės! — tarė senis.

Pradėjo tada visi linksmintis, vaišintis, užti. Pagal pirmutinį užmanymą, nugirdė Raulą teip, kad jį paėmė bernukai ant pečių ir nušė namon labai vėlai.

Ant rytojaus, prasiblaivęs, nuėjo Raulas į Švedus. Ugniavietė dar ruko, o ukpinikai gailinosi, kad iš kvepiančio šieno teliko tik pelenai, ir neturėjo už ką pasistatyti triobų. Sesuo, verkdamas, apipasakojo jam viską, nes vyrai, nenorėdami žiurėti į degėsius, nuėjo su dalgiais į darbą. Valandėlę su jaja pakalbėjęs, Raulas siekė į kišenių ir padavė moteriškei šimtinę:

— Te! — tarė; — augome sykiu, tai... neapleisiu ir nelaimėje. Nedėkavok, Barbuke: kas aš bučiau per brolis, kad galėdamas, o negelbėčiau jus!...

Pabučiavo ją ir atsitolino, lydymas palaiminimais.

Apypiete atbėgo pas jį Švedai į Bubius, kur tēmyjosi į Kristupo darbą. Išbučiavo, kaip geradėja.

— Dabar gali mus siuntinėti, kaip bernus! ar vežti, ar arti, ar tašyti! — šaukė nudžiugęs švogeri.

Vakare jau visas kaimas apie tai žinojo. Patyrė teip gi ir Rupinas nuo Roziukės, ir iškilmingai nusišypojo.

— Ar aš nesakiau, kad jo išdykavimas — tai tik putas ant pavasario vandens, o apačioje dvasia, kaip tyras šaltinis? Ar aš nesakiau, kad jeigu jis mus apleistų, tai kaimas daug netektų? Tu klausėi, ką jis parnešė. Daug, vai daug! Jis vienas savyje nešioja tą viską, ką rašo tos knygos, kurias, gvyvastj statydami, stengiamės išplauti tarp žmonių. Jis yra daug matęs, turi protą ir jaunas, guvias mintis, kurios gema kiekvieno iš mūsų galvoje, bet tuojau pradingsta, užslėgtos kasdieniniais rupesčiais ir tamsumu. Pas jį išaugo jos ir išsiplėtojo, ir nelemta bus toji diena, kada jis vėl jas išsigabės į Vokietiją!

Roziukė užsimasčius tylėjo valandėlę.

— Tik galėtų tėvas sulaikyti! — tarė ant galo.

— Ne! Jis ne vaikas, o vyras! Nesulaikys jo, ne, negut ta žemė prakalbės į jį, arba tos pilkos žemių dulkės iš po kojų. Negut stebuklingi vandens, negut auksiniai laukai! O daugiaus niekas, niekas, nes jis tą viską turi! Geros jis širdies ir moka mylėti, bet mūsų žemė, kaip elgėta, garsiai nesiskundžia, tai gi reikia ją labai numylėti, idant išgirsti šnabzdėjimą, numanyti jos vargą...

Isz visur.

Kijeve, moterų deputacija kreipėsi prie rektoriaus tena-jiszkio universiteto, kad jis da-leistų moterims klausyti lekcijų, kaip tai yra kitose szalyse. Rektorius liepė joms szauktis prie paties apszvietimo minis-tro.

Japonijoje, kaip buvome se-niaus raszę, įtaisė moterų uni-versitetą mieste Tokio; norin-czių pastoti į studentes atsira-do daugybė. Isz visų pasių plaukia paszelpa universitetui, teip jog jį galės gerai apsta-tyti.

Garsingas daktaras Lombro-sio sako, kad pagal sudėjimą galvos kaulų ir smegenų pas-vieszpataujanczius Europoje karalius, jie labiausiai panėsi į galvažudžius ir szep visokius isztvirkėlius. Tai yra pagedus žmonių veislė, kuriai vieta ka-lėjime arba beprotnamiuose.

Papiežiaus vynyziose atsiti-ko nelaimė; 24 rugsėjo krusza iszdaužė vynuoges, teip jog sziuosmet popiežiaus kelnorėse bus mažiaus ant 100 hektolit-rų (813 viedrų) vynu. Tą ne-laimę nuo szvento tėvo slepia, kad neužgauti szirdį.

Ties Anglijos krantais, su-smaugoje La Manche, per ku-rią keleiviams į Ameriką par-sieina plaukti, nuo kelių dieuų siauczia baisi audra. Kas va-landa atlekia, ziniuos apie yvai-rias nelaimes, susidaužimą ir nuskendimą laivų. Jau į 100 žmonių palydėjo tą gyvastį.

Anglus, už jų biaurybes, persekioja visokios nelaimės. Sztai dar viena. Jie nusiuntė kelis karizskus laivus pagas-dinti Turkiją; ant vieno isz tų „Sovereign“ plyszo armota, už-muszdama 1 ofic. ir 6 laiviniū-kus ir sunkiai sužeisdama ka-pitoną ir 14 laivininkų.

Pagal paprotį, užsimiršo kalbą su kaimo mergina. Garsiai svajojo.

Roziukė, pasirėmus ant alkunės, klausė. Išmoko jau suprasti jį, išsilavino tame rimtame protavime.

Pradėjo temti. Per atidarytą langelį plau-kė į luošio butelį tolymi dainų balsai ir garsai iš kaimo.

Rupinas nutilo ir, valandėlę trukęs, kito kiu jau balsu atsiliepė:

— Ar seniai buvai Ugenuose?

— Neseniai. Kasmet nueinu.

— Ar vis tę gražu?

— Gražu ir linksma. Atnaujinta bažnyčia ir paveikslas šviečia tarp baltų sienų.

— Nueidavau ir aš kitąsyk. Dubisa pakalnėje teka, o nuo kalno šimtai upelių į ją bėga. Stebuklingame šaltinyje vanduo, lyg ašara, tyras, ir Kristus žiuri į jį nuo altoriaus. Kas to vandens išgeria, užmiršta skausmus.

— Parnešiu tav to vandens, kad antrąkart nueisiu!

— Parnešk, o tuotarpu uždainuok man ką nors. Sunku dainuoti vis vienam.

Roziukės nereikėjo versti ir jį metė vakaro vėjams liudną dainelę:

O dainos, dainelės,

Jus manę tik vienos

Galit nuraminti

Ir pasaldint dienas...

Lauke sušnabzdėjo ir langelyje pasirodė šešelis.

Rupinas pakėlė akis, mergina greit per-traukė dainą.

— Tegul bus pagarbintas! — išgirdo Rau-lo balsą.

— Ant amžių! — atsakė šventameistris.

— Einu keliu, o čia pas tavę dainuoja! Beturįs viešnią.

— Tai gi Roziukę.

— Tai gi pažįstu balsą ir miniau, kad bus ne kas kita. Tiktai tu, Rupin, aplėpaušis. Kad pas manę ateitų temstant mergina, sė lečiau ar-čiaus prie jos!

— Mat, pas tavę ateitų iš meilės, o pas manę iš gailėsčio. Ji žino, kad jos nepabaidy-siu, kaip paukštelio, ką ties langu čiulba. Eik į vidų!

— Nepritinka; nes tas tavo paukštelis nu-štojo čiulbėjęs, o man įėjus visai nulėks. Ne-noriu judyiejų gaišinti, o aš savo reikalą su dviem žodžiais atliksiu. Tėvas klausia apie ko-plyčelę, ar jau prirengta?

— Jau beveik. Įeik, pažūrėk savo glo-bėjo.

Raulas ant galo paklausė.

Rupinas uždegė žiburį ir, paėmęs nuo sta-lo medinį paveikslėlį, prinešė prie šviesos. Dai-

liai buvo išdrozinėtas.

Kareivis, pasilenkęs, tėmyjosi ir su atyda žiūrėjo.

— Ką manę šventasis laiko rankose? — užklausė.

— O gi laužą.

— Na, o kam?

— Nes jis buvo ant uždegto laužo pagul-dytas ir teip už tikėjimą gyvastį padėjo. Teip su juo, kaip karaliai su karuna, nuėjo į dangų ir teip jį rodo ant visų paveikslų.

Raulas išsyk tapo pavartaunu.

— Turėjo stiprią dvasią, jeigu jos ta ugnis nesudegino.

— Stiprią! — praskambėjo, lyg aidas, iš Rupino lupų. — Dievo duotos tik dvi galybės, kuriomis žmogus pergali ir viduj kančių di-džiausius daigtus. Viena galybė — tai šventas tikėjimas, kurs sugretina jį su palaimintaisiais, o antra galybė — tas žemės numylejimas, ku-ris stato jį į senų tėvunų, šios žemės valdytojų, eilę. Nuo pat svieto pradžios žmonės už tuoduf brangumynu viens kitam galą darydavo ir ne-uz ką kitą, nes nėra kito tokio daigto, kurs ap-veiktų pačios mirties baisumą. O toks išmintin-gas Dievo davadas, jog toji kova tarp dviejų šalių neliovus siaučia: ir neliaus smarkavus iki svieto galui, nes joje auga didžiavyriai, o juos ta meilė sunkesnes jiems užduoda žaisdas, tuo ji meilesnė, brangesnė ir garbingesnė!

Raulas pasilenkęs ant stalo, neatitraukdas mas akių nuo kankintinio, klausė.

Roziukė užtėmyjo, kaip jo veidas, links-mas ir besišypsantis, apsiniaukė, o guvios akys rodos, įdubo gilyn ir užsimąčiusios žiūrėjo į vidų dvasios, nematydamos, kas dedasi ant žemės.

— Tikėjimas, tai tartum tėvas, ką veda ir mokina, o žemė, kaip motina, myli ir glamoni, nors tankiai verkia! — atsiliepė ji tyliai ir ne-drašiai.

Raulas atsipeikėjo. Padėjo paveikslėlį ant stalo ir papurtė galvą.

— Mažai žmonių ant svieto teip protauja, kaip tu, Rupinai! Dvyliką metų su viršum per-leidau, bekeldaudamas po svieta, o teip kalbant negirdėjau.

— Mat, su tokiais skausmais nieks nesigie-ria, o kada turi juos ištarti, eina į bažnyčia. Teip tylus ir šventi tie skausmai, o garbingi! Vienog, jie gyvi ir sujudina žmogaus vidų. Jei-gu Dievas savo rustybeje lieptų toms pajiegoms pamesti musų dvasę, tai neliktų jau žmonių, o tik vieni galvijai.

— Daug atmainų čia pasidarė. Kitąsyk nieks teip nemislyjo, ir man neteko tokių daly-sų girdėti.

— Kaip gi? Ar mes ne žmonės? — jautriai

atkiro Rupinas. — Ar mes ne tėvunai tos žemės, kuri tiek kartų mūsų tėvų krutinėmis ir krauju buvo apginta nuo Kryžievių? Ar mes nenusipirkome tą tėvūnystę ir už kraują, ir už ašaras, ir už prakaitą? Ar mes ne bajorai, ar ne karchygiai? Žemė, jei ji neaplaistyta krauju, kaulais neišklotą — augina tik aitrias metėles, o musiške gamina mums girias ir javus, ir liną. Tu neskaitei knygu, kuriose surašyti mūsų diplomai ir bajorzenkliai nuo amžių, nesukaitei visų akmenų mūsų pamatuose! O stiprus jie, jeigu mus sulaikė ant vietos, nors svietas tiek sykių drebejo. Knygose surašyta visa istorija, ir gėda būtų, kad neprirašytų mūsų prie tėvūnystės tos žemės, kad mes užmištumėm savo tėvus, jų kovas ir garbę. Ne dėl to mus pagimdė ir išauklėjo motina, idant ją ant senatvės paliktumėme svetimiems, o patys atsitrauktumėm šalin!...

Ir vėl, apsiaubtas savo svajonėmis, luošis kalbėjo ne su Raulu, o tik lyg su kokia dvasia — kankintoja ir netikėle. Rūdos, išaugo ir vieton luošo kūno įgijo milžino ūgį ir sparnus ant pečių. Akys degė, lupos drebejo, o sudziuvusios rankos tiesėsi prie lango, už kurio klaušė jo ta žemė, kur buvo matyt ant tamsaus nakties dangaus pilkalnis — tas senovinis tėvūnystės ženklas...

Raului subėgo į smilkinius kraujas, krutinėje jautė neišreikšiamą skausmą ir drebejimą, lyg dideliame varpe, tik du kartu per visą gyvastį atsiliepiant, būtų suplesdenus užklydusi ir baili paukštelė. O Rupinas, pailsęs, pradėjo kōseti — ir vėl traukė:

— O štai, už kaimo Kiršniava sravena. Plaukė ir tada, kada mūsų tėvų galvos po krikšto vandenimi linko. Kad ta upė prakalbėtų, tai liudytų, jog tas baltas tikėjimo rubas, kurį mums tamsiems stambeldžiams anuosmet suteikė, pāsilliko mūsų dvasiose tokiu pat, nesuterštu, nesudraskytu. Dėvime jį garbingai, didžiudamiėsi, nes ir už jį jau kentėjome. Toks turtas, kurį žmogus gyvastimi dangstė ir už jokias pagundas neatidavė, yra mums lyg tas šv. Lauryno lauzas, lyg tas medis, prie kurio šv. Sebastijonas, mūsų kaimo uztarytojas, numirė. Mes su savo tikėjimu, nors menki, kaip skrusdės, nors nematomi, kaip pilkos dulkės, eisime į dangų prie tų šventųjų draugijos!

Raulas klaušė tylėdamas. Dar klaušė, kada pailsės šventameistris pabaigė ir padėjo galvą ant sukabintų rankų.

Toje-pat valandoje už lango išgirdo dainuojant. Dainavo kunigo broliavaikis, jaunas mokintinis, parvažiavęs ant vasaros, eidamas vienas sav iš dvaro, kur praleisdavo vakarus.

Lietuvninkais mes esam gimę,
Lietuvninkais mes turim but!

Tą garbę gavome užgimę,
Tą ir neturim leist pražut....

Raulas kruptelėjo, vienog nieko neįstengė pasakyti. Nė užginti negalėjo, nė patvirtinti nedrįso.

Žvilgterėjo ant Rupino ir neatsisveikinęs išėjo. Rožiukę užmiršo visai.

Ir tą naktį sugrįžo namon vos tie švintant, bet jo neregėjo nė merginos, nė karčiama.

Nežinia, kur vaikštinėjo....

VIII. Baisus pilkalnis.

Vieną nedėdienį, po visam, šventino Karėivių koplyčelę. Iš vakaro pastatė ją ties šaltiniu, ant rubėžiaus naujojo jų lauko. Buvo matyti iš tolo, nes tokia naujutėlė, balta, augšta. Po stiklu pastatė teip-gi šventųjų uztarytojų paveikslus su vaiskiai nudažytais rubais. Visi gerėjosi Rupino darbu. Jis pats negalėjo ateiti. Sulaužytoms jo kojoms buvo per tolus kelias, o nuo žmonių susirinkimų su droviu nedrąsumu šalinosi, rodos, nenorėdamas žėisti svetimų akių, rodydamas luošas savo kojas. Nedėlioje atklėbikštavo, vienog, į bažnyčią, o kada po mišų klebonas, vienog kamžoje eidamas paskui vaikiščią su kryžium ir vargamistrą su švėstu vandenim, išėjo iš bažnyčios su žmonėmis, kurie tuoju jį apsiaubė ir sykiu traukė kaimo link, šventameistris prisiglaudė prie sienos ir tik liudnai šypsodamos, palydėjo minią akimis, pritardamas patylomis jos giesmei.

Jau buvo išėję už šventoriaus. Tada atsiskyrė nuo minios Raulas, apsidairė ir grįžo atgal.

— O tu, Rupinai, ne su mumis? — susuko.

— Su jumis, bet tik dvasia. Nežiurėk manęs, brolau. Mano kibyklus nenuneš manęs teip toli!

— Kaip-gi be tavęs čia apsieisime? Niekad! Kad nenuneš tavęs lasdos, tai aš nunešiu. Nė nesiginėyk, tik eik!

Apglėbė jį ranka ir vedė pamaži, atsargiai, aplenkdamas akmenis ir duobes, prilaikydamas žengiant į pakalnę.

— Su manim nebijok nieko! — sakė jam, juokdamasis.

— Koks tu geras, Raulai. Atsiminei manę!

— Tai ne aš, — turiu pasakyti teisybę, — tai Rožiukė. Ji pirmiausia apsidairė ir sako: „džiaugtūsi Rupinas, matydamas, kaip jo darba šventina kunigas, o žmonės gėrisi!“ Tai-gi aš ir sugrįžau pas tavę.

— Dievas judviem teatlygina!

(Toliaus bus).

Sziuosmėt pripuola szimtametės sukaktuvės atradimo sodos, kurią kiekvienas pažįsta ir kuri lotyniskai vadinasi natrum bicarbonicum. Soda atrado 1801 m. aptiekorius ir chemikas Val. Rose. Soda atnesza naudą ne vien vaistyme žmonių, bet ir pramonėje, kaip lygiai technikoje. Ją vartoja, kad padaryti tyru vandenį; vartoja lukszenimui szilkų; isz jos daro teip vadinamus mineralinius vandenis; ji pagėlėbėti nevat auksinimui naugių (mineralų).

Austrijos vokiecziai atpildo dabar lenkų karaliui Jonui Sobieskiui už tai, kad jis apgynė Austriją nuo turkų; dabar Sobieskio paveikslus mėto isz visų viesų vietų.

Ateinancziuose 1902 m. pripuola 25-metės sukaktuvės popieziaus Leono XIII pontifikato. Nespejo užsibaigti „jubilejų“ metai ir vėl piligrimų buriai trauks į amžinąjį miestą su Petro skatiku. Ar nelaimingi mūsų lietuviai ras tą koki suraminimą, nors žodžiu?

Skotijoje įveda ypatingą dieną, kurią turės visuomenė szvėsti ant garbės Andrew Carnegie, Amerikos milijonierio, už tai, kad Carnegie, prisivogęs ir prisiglemzęs nuo Amerikos darbininkų 300 milijonų dolerių, atkiszto isz jų keletą milijonų ant mokslinczių Skotijoje.

Suv. Valstijų valdzia apskaitė, jog visam svieta esą 75 milijonai arklių; mažiaus yra asilų ir mulų, nes tik 11 milijonų. Daugiausiai arklių yra Europoje — 39 ir pusė mil.; Afrikoje mažiausiai — tik 1 mil.; Amerikoje arklių yra 23 mil., Azijoje 9 mil., o Austrijoj — 2 ir pusė mil. Ant 18 žmonių visam svieta pripuola viens arklys.

Vokietija ne vien nežengia pirmyn, bet tartum vėzys rėplioja visame atgal. Berlyno universitete klauso lekcijų sėj semestrą (pusmetį) 500 moterų ir merginų. Jos yra įstojusios nuo seniaus, dėlto nieks negali dabar praszalinti jas nuo mokslo. Bet naujas universiteto rektorius, kryziokas Kekule von Stradonitz, apszaukė, jog moterims mokslas nepritinka ir nepriguli. Norėjusiai naujai įstoti moteriszkei, jis nedaleido klausyti lekcijų. -- Išz vienos pusės pikta, bet išz kitos reikia džiaugtis, jog kryziokų veislė puola vis žemyn ir, be abejonės, susilauks greito ir užpelnyto galo.

Lrove (Galicijoj) moterims negana jau universiteto: viena išz studenczių užsiraszė į techniszką mokslainę — ant inžinieriaus.

Airių komitetas Paryžiuje vaizina pas savę garsingą majorą M'Bride, kurs pradzioje burų karės surinko Chicagoje išz airių brigadą ir sū ja nuvyko į Transvaalių gelbėti būrams. Dabar jis sako, kad yra pagabiausias laikas airiams sukilti paczioje Airijoje ir nukrešti nuo savęs anglų jungą. Dabar Anglija silpna ir dėlto suklijimui geriausia valanda. Szeip, — sako M'Bride, — mūsų vaikai vadys airius sziaudadusiais. — Labai gali buti, jog airiai pradės maisztą. Dieve jiems padėk! Bet lietuviszkos bažnytėlės pataks jau žydams ar yankees'oms ant karcziamų ar ko kito, jei patys lietuviai jų neatpirks nuo airiszų vyskupų. Airiai teip ir taikė visą laiką.

Italijoje, ant vienos parodos, bus pastatyti elektri-zki arkliai; padarys tokią masziną arklio pavidale ir net aptrauks ją arklio uoda. Viduryje bus įtaisytas elektriszkas motoras, kurs tą prietaisą stums; tokiu budu elektriszki arkliai bėgios po parodą.

Anglijoj, kariumenės stovykleje ties Shornclisse, raitelių milicija, kurios vieną pulką valdzia norėjo siusti į Pietinę Afriką, pakėlė maisztą; 50 kareivių stacziai pabėgo, o likusieje užsispyrė neklausyti valdzios. Generolas turėjo pasiduoti ir tik melsdamas sulaike juos, kad visi neizsiskirstytų. Mat, didesnė tų kareivių dalis jau buvo tarnavus Afrikoje, bet ik sziol dar negavo algos. Generolas žada viską iszmokėti, jei, žinoma, valdzia jam duos pinigų. Gražus, matyt, davadas pas anglus.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugo Jo no Glieba, išz kaimo Precziunuų, Pakruojo par., Panevėžio pav. Jis pats ar kas kitas teiks is duoti žinią ant adreso: Jurgis Juozapaitis, 128 Hoffman str. Torrington, Conn.

Didelis Balius!

Draugystės Szv. Juozapo bus laikomas Seredoje 27 d. Lapkriczio 1901 m. svetainėje Armory Hall, Pittston, Pa. Prasidės ant 7 vakare ir tęsis iki ank-tybo ryto. Visi lietuviai ir lietuvaitės be skirtumo yra užkviečiami ant to puikaus pasilinksminimo. Komitetas.

Įeiga 25c.

II Metinis Balius!

Draugystės szv. Antano, bus laikomas seredoje, 27 lapkriczio, svetainėje Pennsylvania, po N. 733 Christian str. Philadelphia, Pa., prasidės vakare, 8 val., ir trauksis iki 5 val. ryto, nes ant rytojaus ketverge pripuola Thanks giving Day. Dėlto užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites ant to gražaus pasilinksminimo.

Visos draugystės yra užkviečiamos in corpore.

Komitetas.

Didelis Balius!

Lietuvos Sunų Draugystės, Waterbury, Conn. Rengiamas didelis Balius ant sereodos vakaro, 27 lapkriczio, 1901 m. Svetainėje Concordia Hall, 305 Bank str. Prasidės 7:30 vakare.

Dėlto užkviečiame visus lietuvius, kaip vietinius teip ir išz aplinkinių miestelių, atsilankyt ant to puikaus pasilinksminimo. 9 val. bus Grand March su puikiu vaikszziojimu, o paskui nepaskirtais laiko tarpais merginos szokys vaikinus. Muzikantai bus išz Glenboko, Brado, grajys valcus, polkas ir kitus szokius.

Įženga vyrams 25 ct., moterims davanai. Komitetas.

Kas prisius 25 ct. paczto markėmis ant žemiaus padėto adreso gaus puikų tautiszką Paveikslą, tai yra D. L. K. Keistutį su Byruta. Adresuo kit teip

V. Kudarauckas,
Bx 234 Lawrence, Mass.

Juozas B. Dainis

107 Hill Side & Northampton st.
WILKES-BARRE, PA.

Užsidėjo naują Salooną, kur galima iszsigerti skanaus alaus ir užsirykti kvėpentį cigarą.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautuvc visokių 'avorų kaip ant tai: marezkintų, kalinierų, naktaių, petnešų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marezkintų ir dar kitokių daigtų Telpogi laikau ir kriauciszką szapą, siuvin drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

NEIKITE PAS SVETIMĄ
bet pas

V. SAVA

13 Canal Street,
WILKES-BARRE, PA.
Degtinė ir Alus kviečia lietuvius.

Priegtam nusiuneziu pinigus į Lietuvą ir parduodu laivakortes ant greicioziusių laivų.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikis. Puslapių 32. Daugumas ras teje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akivas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tėvynę per cenzurą, į usl 81, prekė 20c.

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
Lietuviszka Krcstomatija, paraszta p. E. Volterio. 1,40
Juszkos žodynas. 2,00
Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie. 30c.
Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis išz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė išz savo szalies) 10c.
Baudziava Lietuvoje 15c.
Balsas Darbininkų 15c.

Krautuvc Forniczin.

Czlonai gausite pigiausiat visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreeses ir t. t. Kiekvienas syki pas mus pirks, ateina ir kita syki susikalbėti galima visaip.

A. FAINBERG,
56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Telpogei senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

Naujas Saliunas.

Sugrįžęs išz Filipinų užsidėjan naują saliuną, kur galima iszsigerti skanių gėrymų ir parukyt puikių cigarų. Mateuszcas Vosylius
110 South Ganesity str.
Waukegan, Ill.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasižinokit pas J. J. Pauksztį.

BRAVORAS.
(CITY BREWERY CO.)
Kuriame išdirba skaniausią, geriausią ir sveikiausią **ALŲ ELIŲ** ir **PORTERŲ**
Po No 600 iki 612 Pearl str.
ELIZABETH N. J
PETER BREIDT
Locninikas.

Temykite motinos.

Po 25 metų tyrinėjimo ir praktikojo sptolose ir szejmynose. Asz persiliudijau koku budu gelbėti publiką. Asz turėjau tukstanczių persiliiu iijimų, kaip baudavonė mano naujo budo gydymo kroniszku ligų, ir specialiszka moteriu ir vaikų. Nėra szitoje szalije ir svetimose szalise, kurs virszytų mano buda gydymo. Galite apsznekėti savo locnoje kalboje arba apraszti norus ar reikalavimus. Pribuk asabiszka jei nemoki raszti savo kalboje, jei galima akzaminas dovanai. Idėk už 2c. markę dėl utsakymo.
M. E. JACKSON, M. D.
P. O. Box 492
Office 246 Indiana Ave.
HAMMOND, IND.

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dasizinti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarelų skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kosulio. Jei tēmysi gerai, tai persiludysi kad yra geriausias pagelbetojas.

Severos Balsamas del plaucziu.

yra užtikrintas vaistas nuo kosulio perszalimo ir plauczių sustiprinimp. Permaino nusiminimą ir užsidegimą ir sustiprina organizmą Prekė 25 ir 50c.

SEVEROS St. Gothardo Aliejus,

geriausia gyduolė nuo nusideginimo, eutimo, reumatizmo ir t. t. Visi pagiria jo vertybę. Prekė 50 ct.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.
Severos gydulės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str Plymouth, Pa.

Zmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant: **Romatizmo,**
Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nueikie in sztorą, pas savo tautietį ir pareika lauk ZMIJECZNIKO kuris yra padirbtas aptiekoje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau kozname karte.

Jeigu sergi ant:
Vidurių, Kepenų,
arba **Kraujo.**

Gerš EGIUTERRO No 1. prigelbės kozname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, pripuolto ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tostos kę Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip tai sako syk po 27) ant svieto gereenės Trajankos nesiranda.

Aptiekorius Dēdė Groblevskis jau dėl kozo zinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekorium tarp mūsų tantos czionai Amerikoje. Teipogi yra dėl kozo zinoma, jog vienas geras aptiekorius zino ir zenklina daugiau kaip 10 daktarių, neizne pagelboj susirzusios zmonijos. Dēltoigi jeigu kada jus Dievas teiktusi deslipėtė kokia liga, tai tuoiaus nusiduookite ant rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

HOTELIS W. SUCKAUS

Galima gaut pas jį visokios arielkos, vyno, skanaus aluczio, kvepenzių cigarų.

Teiposgi užlaiko dėl pakelevingų ir szejp žmonių nakvynę ir valgius inlaiką, teipogi užkandį kozname laike.

Fanai dėl atvėsimo laike va saros karszczio. Intaisymai ko puikiausi.

Nepamirszkite atsilankyti o busite užganėdinti visame.

Vincas Suckus
98 Northampton Street
WILKES-BARRE, PA.

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS DESIGNS COPYRIGHTS &c.
Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the **Scientific American.**
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year: four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 36 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

INOSTRALTYKAI
Kapitalisai sako: kad ką darbininkai uzmano ir veikia, tai tas yra niekai.
Mus darbininkų kuopelė matydama jog mūsų sunkiai vėdirbi pinigai tenka pavieniams karoziamininkams. Taigi, uždejoje darbininkiskę kareziama, kur lietuviai po sunkaus darbo galės susitrinti savo spēkas.
Koleivai pribure isz kitų vietų gaus pas mus meliną priedinimą ir prieteliskę rodę.
Lietuviu Prekystes SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

ZINGEIDU IR AKYVA DEL SVIETO.
OFFICE 256 Grand str. & 313 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tikrai vlenatinė gydykla ant užzeldinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.
Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacije per laiszką adresavokit sziteip:
The J. M. BRUNDZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store
26 E. Main st. PLYMOUTH, I A.
Mes katik gavome szviezių pavasarinių czeve rykų vyriezkių, moteriezkų ir vaikų, visi yra Junijos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Teiposgi czeverykus dirbame ir ant apsztelevimo. Ateik ir pamėgk k, o bueti užganėdintaf.

Kankinimas Romatizmo.
Nė vienas isz parengtų instrumentų ant kankinimo kuno per Hiszpaniszka inkvizicija negali lygintis kankinimams kuriuos, turi iszskęsti žmogus, romatizmu sergantis, kas diena laike szalto ar drėgno oro. Kiekvienas sąnarys turi vietą dėl didelės nelaimės, kiekvienas muskulas iszrodo turintis kas minuta naują vietą dėl skausmo, nėra mažiausios dalies kuno kad nejaustum atskyrio pastovinczio skausmo. Liga prasideda rankose ir kojose; bet jeigu skubei nesigydo, gal apimti visą kuną. Netik vienas kankinimas szitos baisios ligos isztraukia visą energija, bet visos dalys kuno prieszingai dirba ir niekas kaip tik skausmai užima jusų mislis.
Kas tik tavę žada iszgydyti yra mielas, užtad jus romatizmais serganti esate apgaunami lengvu budu mostimis, proszkais ir kitais niekniekais. Kada jau viską tą busite iszmėginę kreipkitės ant tikro kelio, ką jums jau pirmiau reikėjo padaryti, ir eikite pas daktarą — specialistą, o tokiu yra:
DR. LEONARD LANDES,
134 E. 24-th str.
New York City.

Nes jisai isztyrinėjo szitą lygą ir jos pasekmes ant yvairių ligonių per ilgus metus. Czionai nėra užminimo visiszka, jisai pažista romatizma ir tavo romatizmas gal buti iszgydytas. Jisai gydo savo nauju budu su elektriķa ir greitai, o be pasekmės gydymo visiszka negali buti. Jau pirmą dieną gydymo pajausite lengviaus, skausmas nustos ir kaip tik sugadintas kraujus bus sumažintas busite pilnai ir užbaigtai iszgydyti.
Neabejok ir netrotik vilties! nes nepasisekimas yra negalimas. Nekęsk skausmų nė dienos ilgiaus! — nes pagelba laukia tavę. Užsiraszyk sau vardą ir adrisą:
DR. LEONARD LANDES 134 E. 24-th SRT. NEW YORK CITY, arba iszkirpk szitą apgarsinimą ir atsineszk su savim. Jei negali ateiti, raszyk, bet asabiszka ar per laiszką atsiszauk tik pas **SPECIALISTA.**

Joe Harrio HOTELIS
103 E. Main ir kampo Eno str.
Szaltas alus, skani arielka, cigarai pirmos klasosos Teipogi užkandziai dovanai kas vakaras.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.

Deimanto Elektros Kryžius.

Vadinamas taip Voltą Kryžium, keleta metų atgal tapo laz rastas Austrijoje, ir pasidėkavojant savo naudai Kryžius ta veik prasipatinio Vokietijoje, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos šalyse, ir šiaurinėje yra labiausiai pagėdijamas kaip galingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negalių.

Elektros Deimanto Kryžius gydo Reumatizma taip muskulu kaip ir sanariu Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Nervizkuma, Nervu nusilpnėjimą, Silpnuma, Prastota Nerwu Gyvuma, Nervu Nupuolimą, Nemiga, Abejotvinguma, Dvasios Nupuolimą, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebuli, Neuralgija, Apopleksija, Nuomara, sv. Vito Szoki Szirdies Plakima, Galvos skaudėjimą ir visus Nervizko sistemo sugedimus.

Veikmė jo apsirėškia vati per save begyje keletos dienas, bet kartais užtrunka keles dienas.

Kryžių reikia nesinti dieną ir naktį, pakabinti ant sziuruko ant kaklo, augščiau sziuridines indoubos. Melynoji pusė turi but in apaczia apversta. Pri-sz naudojima ir viena syki ant dienos po to indė Kryžiu in truputį drungna geriausio ukausio skytėma ir laikyk per keleta minučių. Vėlkama žiurint pagal amžiu, ukausio reik su vandeniu atskiesti. Prėkė to Kryžiaus yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteiks tokią pat naudą kaip kad ceriausieji elektrizki dirzai kasznuojanti penktiolika bei dvidešimtis sykių daugiau. Koznas sziemynos sanarys, svelkas ar ligotas, niekadus neturi but be to Elektrizko Kryžiaus, kurs yra geriausiu gelbėtojum priez visokias kuno negales ir skausmus. Priusiu viena dolerį per

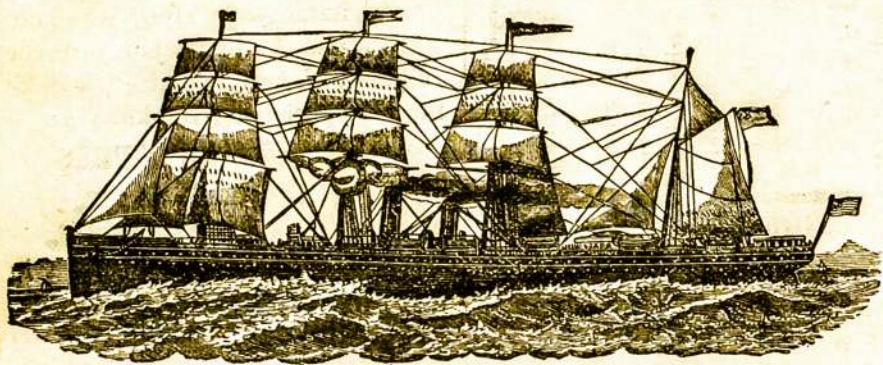
expresu, ar money orderj arba registruotoj gromatoj, o mes tametai savais kasztais pasiusime viena Elektrizką Deimanto Kryžiu, arba 6 už \$3.00. Gaunamos tuketanczialis reki mendacijai e nuo ypatu kurios su pagelba szio Stebuklingo Kryžiaus Iesziagyde. Yra užtektina dėl parodymo jo magiszkos galybes. Sztai pora tokiu rekomendacijų:

Asz naudojami jusų Deimanto Elektros Kryžių nuo 21 Kovo ir persitikirau, kad tas kryžius tikrai teip pagelbingas, kaip sakete. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau: visada turėdavan laikyti ją parizta. Po naudojimo begij dviejų anvaiczių jusų Deimanto Elektros Kryžiaus galėjau apsielti jau le parizimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jume už teip didelę suteikta man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1897

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labiaugerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigų į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigų į Lietuvą ir į kitus kraisztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

Caecilia Hall.

GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.

Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.

BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugyszezių susirinkimams. Svetainė parsamdoma dėl veselijų, balių ir tt. Gėrymai pirmos kliaos; vynu visokio skyriaus, likierių ir Lager Bier..

Draugystės svz. Juozapo susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninką.

Draugystės svz. Kazimiero susirinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petnyčia.

TRAJANKA (APSERGĖTA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios Trajankos Suvienytose Valstijose, geriausiai sudrutinanczios, kuri susideda isz 52 visokių zolių, szaknų, žievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso svieto szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25 centai, su prisiuntimu per pacztą 35 centai, \$1.00 už svarą.

Perkupeziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann

lietuviszkas aptiekorius

103 Grand str.

BROOKLYN, N. Y.

Lietuviu užeiga.

Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigų visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

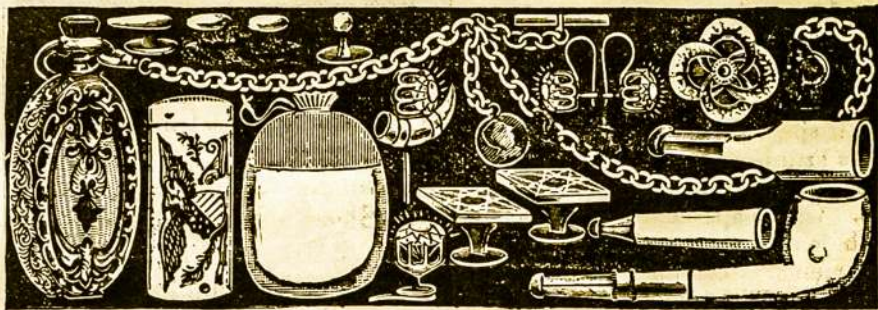
Todėl nepamirszkit jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

Paveiksšas

Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių ploczio, 24 colių augszczo, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveiksšas tojo mūsų užsi-tarnavusio tautieczio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant mudos savo tautieczių ir tėvynės.

DYKAI

14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekadus negirdėta! Atekit paziuret, paziurejims nieko nekasztuoja!

Dabar mes paleidziamė turgan geriausej laikrodėj: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais paanksuotais lukeztais, ausuke uženkamas ir austatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, Iezduodame rasztą **GVARANCJA ANT 20 METU**; pagal Iezveizdą ir gerumą toki laikrodėj viesdos gall lyginti prie \$4; **VERTES AUKSO LAIKRODELIO**. Visiema puikių laikrodėlių mylėtojams mes duosime begyje 60 dieny puikius prezentus: 1 vieną marių putų **PYPK** su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1 grynų marių putų **CIGARNICZIA**, vertės 75c; 1 nikelinė briežukams **DEZUTE** 25c; 1 dailų anksuotą **DICKENS LENCINGELI** su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią anksuotą **SAGUTE**, \$1.00; 1 vieną porą puikių **AUSKARIU** daiktų sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPIRKA** Iezsodintą brangakneualę 40c; 1 porą paanksuotų kolonikų su parmaterio virezais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su permutterine apaczia, 25c; 2 kaliteriams guzikų, permutterio apaczios, 50c; ir 1 puikią į krutinę eagtę su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėj ir 14 dovanų siuncziamė **C. O. D** už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztus; siuntinį galite Iezegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktų, sugražinkite mums atgal mūsų kasztais. Kur nesiranda Expreso Oflisas, \$4.98 turi but prisiusti drange su orderiu. Jeigu kas prisius pinigų drange su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **PELLI**: daiktus mes pasiuncziamė tada per pacztą, užregistruave savo kasztais.

Jeigu pirksit ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszkyk, ar laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**, nori vyriszką laikrodėj ar moteriszką. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lencingelio mes pasiusime moteriszką 50 colių anksuotą **Lorgnette lencingėlį**. Raszyk szendien pakol Iezpardavimas neIezsibaigę.

Adresuok: **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue,

CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztu guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszczoiaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei**, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriause praktikę ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

